

GEMEENTE
NISSEWAARD

Nota van antwoord

datum
16 juli 2024

pagina
1 van 51

Beantwoording van zienswijzen op concept-weigeringsbesluit windpark Brielse Maasdijk

Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders gemeente Nissewaard
Mei 2024

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	4
1.1	<i>Achtergrond</i>	4
1.2	<i>Procedure</i>	4
1.3	<i>Leeswijzer</i>	5
2.	BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN AANVRAGER EN BEVOEGDE GEZAGEN	6
2.1	<i>Ontwerp-weigering deelactiviteit "afwijken van ruimtelijke plannen"</i>	6
2.1.1	Strijd met het verbod op vooringenomenheid	6
2.1.2	Ondeugdelijke en niet draagkrachtige motivering	6
A.	Verwijzing raadsverslag onrechtmatig	6
B.	Motivering innerlijk tegenstrijdig en onzorgvuldig	7
C.	Maatschappelijk draagvlak en participatie	8
D.	Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving	9
E.	Locatiespecifiek normenkader	9
F.	Eerbiedigend overgangsrecht	9
G.	Met het locatiespecifieke normenkader is een goed woon- en leefklimaat geborgd	10
H.	Bewuste keuze om geen afstandsnorm te gebruiken	10
I.	Evenredigheid	10
J.	Onjuiste ingenomen stellingen gemeenteraad	10
K.	Laagfrequent geluid	11
2.1.3	Ondeugdelijke belangenafweging en strijd met evenredigheidsbeginsel	11
2.1.4	Strijd met het vertrouwensbeginsel	12
2.1.5	Vergoeding reeds gedane investeringen	13
2.2.	<i>Ontwerp-weigering deelactiviteit "bouwen"</i>	14
2.3	<i>Ontwerp-weigering deelactiviteit "aanleggen"</i>	14
2.4	<i>Ontwerp-weigering deelactiviteit "oprichten inrichting"</i>	14
2.5	<i>Zienswijzen bevoegde gezagen</i>	15
A.	Afspraken/akkoorden/convenanten/overeenkomsten	15
B.	Klimaatdoelen	17
C.	Netcongestie	18
D.	Normenkader	18
E.	Natuur en landschap	18
3.	BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN VÓÓR WEIGERINGSBESLUIT	20
3.1	<i>Inleiding</i>	20
3.2	<i>Proces en procedure</i>	21
A.	Proces en bevoegdheden provincie en gemeente	21
B.	Belangenafweging	21
C.	Onzorgvuldige voorbereiding en vervolgprocedure	22
3.3	<i>Nut en noodzaak windenergie op land</i>	23

3.4	<i>Locatieafweging en -keuze</i>	24
A.	Algemene uitgangspunten	25
B.	Alternatieven	27
C.	Overige aandachtspunten locatie.....	29
3.5	<i>Participatie, schade en financiële haalbaarheid</i>	29
A.	Waardevermindering en compensatie	29
B.	Kosten	30
C.	Mitigerende maatregelen	31
3.6	<i>Woon- en leefmilieu</i>	31
A.	Geordend woon- en leefklimaat	31
B.	Normenkader	31
C.	Geluidhinder en -trillingen	33
D.	Lichthinder en slagschaduw	34
E.	Gevolgen windturbines op de gezondheid.....	36
F.	Externe veiligheid, waterveiligheid	38
G.	Afstand en hoogte	38
H.	Overige effecten	40
3.6	<i>Natuur en landschap</i>	40
A.	Effecten op flora en fauna	40
B.	Uitzicht	41
C.	Recreatie Brielse Maasdijk	41
4.	BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN TEGEN WEIGERINGSBESLUIT OMGEVINGSVERGUNNING.....	42
4.1	<i>Inleiding</i>	42
4.2	<i>Proces en procedure</i>	43
A.	Proces en bevoegdheden	43
B.	Belangenafweging	43
4.3	<i>Nut en noodzaak wind op land</i>	44
4.4	<i>Locatieafweging en keuze</i>	44
4.5	<i>Participatie, schade en financiële haalbaarheid</i>	45
A.	Participatie	45
B.	<i>Kosten</i>	45
C.	Mitigerende maatregelen	45
4.6	<i>Woon- en leefmilieu</i>	46
A.	Geluidhinder en -trillingen	46
B.	Gevolgen windturbines op de gezondheid.....	46
5.	CONCLUSIES EN VERVOLGPROCES.....	47
BIJLAGE	KRUISTABEL INDIENERS ZIENSWIJZEN EN BEANTWOORDING	49
BIJLAGE	TIJDLIJN BESLUITEN INZAKE WINDENERGIEOPGAVE NISSEWAARD	50

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Sinds 2012 wordt binnen de gemeente Nissewaard (voormalig Spijkenisse en Bernisse) gewerkt aan de realisatie van een windpark op de locatie Brielse Maasdijk. In samenspraak met de gemeenteraad is in 2017 het gebied Brielse Maasdijk als zoeklocatie is aangewezen. Hier moet voor het einde van 2025 een windpark van tenminste 18 MW aan opgesteld windvermogen komen.

HVC Landwind B.V. (hierna te noemen: HVC) wil daarvoor vijf windturbines aan de Brielse Maasdijk realiseren. Drie aan de westzijde en twee aan de oostzijde van de Hartelbrug.

Op 16 december 2022 heeft aanvrager een omgevingsvergunning aangevraagd voor de realisatie van vijf windturbines op de locatie Brielse Maasdijk. Om medewerking te kunnen verlenen aan de aanvraag, is een afwijking van het geldende planologisch regime nodig via een uitgebreide Wabo-procedure. De aangevraagde vijf windturbines passen namelijk niet binnen de geldende ruimtelijke plannen. Naast een omgevingsvergunning voor de activiteit 'handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening', heeft de aanvrager ook een omgevingsvergunning voor de activiteiten 'het bouwen van een bouwwerk', 'het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden, in gevallen waarin dat bij een bestemmingsplan of beheersverordening is bepaald' en 'het oprichten en in werking hebben van een inrichting' (milieu).

Naast de vereiste omgevingsvergunning, is ervoor de realisatie van de windturbines ook een watervergunning en een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (hierna: de Wnb-ontheffing) vereist. Deze worden respectievelijk door de andere bevoegde gezagen, zijnde het waterschap en omgevingsdienst Haaglanden verstrekt.

Het college is het bevoegd gezag geworden om te besluiten op de aanvraag omgevingsvergunning, na het ondertekenen van de Bestuursovereenkomst overdracht bevoegdheden inzake realisatie windopgave gemeente Nissewaard met het college van gedeputeerde staten van de provincie Zuid-Holland op 10 december 2019.

Het college heeft de aanvraag beoordeeld. Er is een verklaring van geen bedenkingen (hierna te noemen: VVGB) van de gemeenteraad vereist. De gemeenteraad heeft op 2 november 2023 besloten om de ontwerp-VVGB niet af te geven, het normenkader als onderdeel van de ontwerp-VVGB niet vast te stellen en om niet in te stemmen met de voorgenomen wijziging van de bestemming 'Wonen' op de locatie Plaatweg 1 naar de bestemming 'Groen'.

Omdat de gemeenteraad heeft geweigerd de vereiste ontwerp-VVGB af te geven, heeft het college op 12 december 2023 een ontwerp weigeringsbesluit omgevingsvergunning ter inzage gelegd. Vervolgens was het voor iedereen mogelijk hierop een zienswijze in te dienen tot 24 januari 2024.

1.2 Procedure

Het ontwerp-weigeringsbesluit omgevingsvergunning en de ontwerp-weigering VVGB lagen met alle bijbehorende stukken, zoals de vergunningsaanvraag, beoordelingen en besluiten van de gemeenteraad, de ontwerpwatervergunning en Wnb-ontheffing van 13 december 2023 tot en met 24 januari 2024 ter inzage. Iedereen kon inzage krijgen in de stukken via de projectpagina op de website van de gemeente. Daarnaast lagen de stukken ook fysiek ter inzage op het gemeentehuis in Spijkenisse.

In deze periode kon iedereen die dat wilde, reageren op de ontwerpbesluiten via een zienswijze.

Er zijn in totaal 34 zienswijzen ingediend.

De ingediende zienswijzen kunnen grofweg in tweeën worden verdeeld: 27 zienswijzen onderschrijven het ontwerpweigeringsbesluit omgevingsvergunning en 7 zienswijzen onderschrijven dat ontwerpweigeringsbesluit omgevingsvergunning niet. Verschillende zienswijzen zijn namens meerdere personen ingediend.

1.3 Leeswijzer

In veel zienswijzen worden dezelfde thema's benoemd. Daarom is gekozen voor een thematische beantwoording. Dat betekent dat u uw zienswijzen niet altijd in letterlijke bewoordingen terugziet. De zienswijzen zijn samengevat in deze nota van beantwoording en van een antwoord voorzien. In de bijlagen treft u een kruistabel aan, waarin de indieners hun zienswijzen en de eraan gekoppelde verwijzing naar de antwoorden kunnen terugvinden.

Deze nota van beantwoording bestaat uit 3 hoofdstukken, die ingaan op de ingediende zienswijzen:

1. Van de initiatiefnemer en de bevoegde gezagen
2. Van zienswijzen voor het weigeringsbesluit
3. Van zienswijzen tegen het weigeringsbesluit

Voor de laatste twee geldt dat deze anoniem verwerkt zijn omwille van de privacy.

In deze nota van beantwoording is aangegeven of de zienswijzen aanleiding geven om de ontwerpweigeringsbesluit omgevingsvergunning en ontwerpweigeringsbesluit VVGB aan te passen. In het antwoord van elke zienswijze leest u of de zienswijze relevant voor beide hiervoor genoemde ontwerpbesluiten is en of het reden is om tot een ander advies te komen aan de raad.

2. Beantwoording zienswijzen aanvrager en bevoegde gezagen

2.1 Ontwerp-weigering deelactiviteit "afwijken van ruimtelijke plannen"

HVC Landwind B.V. (hierna te noemen 'HVC') heeft een zienswijze ingediend, waarin HVC zich op het standpunt stelt dat zowel het ontwerp weigeringsbesluit van het college als de ontwerp weigering VVGB van de gemeenteraad onrechtmatig zijn en daarom niet in stand kunnen blijven. HVC brengt daarvoor het volgende naar voren.

2.1.1 Strijd met het verbod op vooringenomenheid

HVC meent dat het college in strijd heeft gehandeld met het verbod op vooringenomenheid. HVC verwijst daarbij naar de parlementaire geschiedenis, waaruit blijkt dat een overheid de nodige objectiviteit moet betrachten en zich niet door vooringenomenheid mag laten leiden. Dat betekent dat het bestuur zich niet door persoonlijke belangen of voorkeuren mag laten sturen.

Volgens HVC blijkt uit het raadsverslag (p. 25) dat het college in strijd met het verbod op vooringenomenheid heeft gehandeld. HVC stelt dat het college alles heeft geprobeerd om de aanvraag af te wijzen en daarvoor gezocht heeft naar een 'silver bullet'. Volgens HVC kan het ontwerp-weigeringsbesluit alleen al om die reden niet in stand blijven.

Beantwoording

Het college heeft zich niet laten leiden door vooringenomenheid en niet in strijd met het verbod op vooringenomenheid gehandeld. Het afgeven van een VVGB is een bevoegdheid van de raad, die hierin een eigenstandige afweging maakt. Het raadsverslag, waar HVC naar refereert, is niet vastgesteld. In de opname van de raadsvergadering van 2 november 2023 is te horen dat het college zich niet liet leiden door een eventuele 'mening' of 'persoonlijke voorkeur', maar dat het college (juridisch) heeft beoordeeld of het windpark vergunbaar is en dat het college tot de conclusie is gekomen dat dat zo is: *"Maar wij hebben die argumenten [om te weigeren] niet gevonden. En ja, dan kom je tot de conclusie dat je de raad een advies moet geven (...) om met de voorlopige verklaring van geen bedenkingen in te stemmen"*.

De opmerking 'silver bullet' moet begrepen worden in het kader van het wensbeeld van drie windturbines ten westen van de Hartelbrug. De opmerking doet niets af aan het resultaat van de beoordeling van het college dat de aanvraag vergunbaar is. In samenwerking met HVC, Provincie Zuid-Holland en het Waterschap Hollandse Delta zijn de afgelopen maanden alle opties verkend om het verschil tussen drie en vijf turbines te dichten. Dit heeft niet geleid tot andere inzichten.

2.1.2 Ondeugdelijke en niet draagkrachtige motivering

HVC meent dat het ontwerp-weigeringsbesluit onzorgvuldig is voorbereid en geen deugdelijke en draagkrachtige motivering bevat.

A. Verwijzing raadsverslag onrechtmatig

Volgens HVC getuigt de verwijzing naar het raadsverslag en de ontwerp weigering VVGB in het ontwerp weigeringsbesluit niet van een deugdelijke en draagkrachtige motivering. HVC wijst erop dat uit artikel 6.5 lid 2 van het Besluit omgevingsrecht volgt dat een VVGB alleen door de gemeenteraad mag worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

Op basis van het raadsbesluit en het raadsverslag kan volgens HVC niet worden vastgesteld met welke ruimtelijk relevante argumenten de gemeenteraad de gevraagde (ontwerp)VVGB heeft geweigerd. Daarmee tast HVC in het duister over de ruimtelijke redenen van de gemeenteraad voor het ontwerp-weigeringsbesluit VVGB. Dat maakt het raadsbesluit waarin is geweigerd de ontwerp VVGB af te geven, maar ook het ontwerp-weigeringsbesluit omgevingsvergunning onzorgvuldig en onrechtmatig. Daarbij wijst HVC er op dat door het college in het ontwerpweigeringsbesluit zou zijn erkend dat de gemeenteraad geen specifieke motivering heeft gegeven en dat uit het

raadsvoorstel volgde dat – met het verbinden van voorschriften – er geen ruimtelijke beletselen bestaan voor de realisatie van het aangevraagde windpark. Ook geeft het raadsverslag geen blijk van een belangenafweging. Uit het raadsverslag blijkt volgens HVC immers niet waarom er geen sprake is van voldoende bescherming voor omwonenden (ook gelet op het normenkader) en op welke wijze en in welke mate de belangen van HVC zijn meegewogen, waaronder het bij HVC gewekte vertrouwen.

Beantwoording:

Van de overheid wordt extra veel zorgvuldigheid bij de voorbereiding van (ontwerp)besluiten verwacht en geëist. Volgens artikel 3:46 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) moeten besluiten berusten op een deugdelijke motivering. Dat geldt zowel voor college als raadsbesluiten. Die motivering moet gebaseerd zijn op zorgvuldig onderzoek naar de feiten en omstandigheden en bovendien moeten de betrokken belangen volgens artikel 3:2 van de Awb worden afgewogen. Voor deze aanvraag en de deskundigenrapporten die daar onderdeel van zijn (met de beoordeling en uitleg hiervan in het raadsvoorstel), geldt een verzwaarde motiveringsplicht. Dat is belangrijk omdat het hier over een onderwerp gaat dat heel ingewikkeld en technisch is.

Tijdens de extra vergadering op 2 november 2023 heeft de gemeenteraad van Nissewaard bij hoofdelijke stemming besloten de vereiste ontwerp-verklaring van geen bedenkingen – in afwijking van het daartoe strekkende raadsvoorstel – te weigeren. Ter motivering hiervan wordt verwezen naar het bijbehorende verslag “Besluitenlijst extra gemeenteraadsvergadering Nissewaard 2 november 2023”, alsmede naar de geluidsopname van de vergadering. Specifieke, andere motivering is niet verstrekt. Omdat de raad heeft geweigerd om een ontwerp-VVGB af te geven, moest de aangevraagde omgevingsvergunning geweigerd worden. Uit het verslag blijkt niet duidelijk en begrijpelijk om welke redenen de raad vindt dat het aangevraagde windpark in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

Het college is het niet met HVC eens dat HVC er gerechtvaardigd op heeft kunnen vertrouwen dat het college de gevraagde omgevingsvergunning zou verlenen. Zie daarvoor ook de beantwoording onder 2.1.4 (Strijd met het vertrouwensbeginsel). Het klopt wel dat de overeengekomen inspanningsverplichting een rol moet spelen in de belangenafweging van het college en de gemeenteraad, ook al doet die inspanningsverplichting niet af aan de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van de gemeenteraad (en het college) (zie bijvoorbeeld ABRvS 2 augustus 2023, ECLI:NL:RVS:2023:2977, r.o. 22.5).

De zienswijzen geven geen aanleiding het raadsvoorstel aan te passen. Dit betekent dat het college opnieuw aan de raad het voorstel voorlegt de VVGB af te geven.

B. Motivering innerlijk tegenstrijdig en onzorgvuldig

Volgens HVC is het ontwerp-weigeringsbesluit daarnaast niet zorgvuldig en innerlijk tegenstrijdig (paragraaf 2.3.3). In het ontwerp weigeringsbesluit wordt volgens HVC ondubbelzinnig erkend dat het aangevraagde windpark ruimtelijk inpasbaar en daarmee ruimtelijk aanvaardbaar is. Daarna wordt de omgevingsvergunning toch geweigerd omdat de raad de ontwerp-VVGB niet afgeeft.

Beantwoording:

Het college is tot het oordeel gekomen dat het aangevraagde windpark voldoet aan de goede ruimtelijke ordening, maar heeft alsnog een ontwerpweigeringsbesluit omgevingsvergunning moeten nemen omdat de gemeenteraad heeft geweigerd een ontwerp VVGB af te geven. Het college deelt niet het standpunt van HVC dat daarmee het ontwerp-weigeringsbesluit innerlijk tegenstrijdig is. Het college en de gemeenteraad hebben allebei een eigen afweging gemaakt en het college geeft in het ontwerpweigeringsbesluit omgevingsvergunning zowel de eigen afweging als de afweging van de gemeenteraad weer. Zie verder ook het antwoord onder A. Verwijzing raadsverslag onrechtmatig.

C. Maatschappelijk draagvlak en participatie

Uit het raadsverslag begrijpt HVC dat de ontwerp weigering VVGB is ingegeven vanuit 1) het gebrek aan draagvlak en 2) het gebrek aan participatie. Beide zijn volgens HVC onjuist en kunnen daarom geen reden zijn voor het weigeringsbesluit van de gemeenteraad.

Daarbij wijst HVC op het standpunt dat voor een alternatief, wat volgens HVC een financieel onuitvoerbaar plan (drie windturbines) is, meer draagvlak zou bestaan, geen ruimtelijk relevant punt is.

Ook verwijst HVC naar vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS), waaronder de uitspraak van 18 december 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:4209), waaruit volgt dat te weinig draagvlak geen reden kan zijn dat het plan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening.

Daarnaast staat het volgens HVC vast dat zij – in samenspraak met het college – de nodige inspanningen heeft gepleegd om het draagvlak door middel van participatie te vergroten. Zo heeft HVC niet alleen omwonenden en andere stakeholders vanaf 2019 betrokken bij de planvorming, maar heeft zij ook (onverplicht) besloten tot financiële participatie. Dat staat ook in het raadsvoorstel, zodat de gemeenteraad dit wist of in ieder geval had moeten weten.

Beantwoording:

Draagvlak

In de genoemde uitspraak over draagvlak staat: “De Afdeling heeft eerder overwogen, onder meer in haar uitspraak van 27 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2015:1702, dat de omstandigheid dat geen maatschappelijk draagvlak bestaat, niet betekent dat een bestemmingsplan niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. De enkele omstandigheid dat in dit geval draagvlak voor het windpark zou ontbreken, wat daar ook van zij, kan derhalve geen dragend argument zijn voor het weigeren van de planologische medewerking” (r.o. 32.1).

Hieruit blijkt dat een gebrek aan draagvlak geen reden is om planologische medewerking te weigeren. Zie ook de uitspraak van ABRvS op 1 november 2023 over Burgerwindpark A2 Lage Rooijen (ECLI:NL:RVS:2023:4038).

Ook is ‘het draagvlak’ geen objectief criterium of heeft het per se te maken met een goede ruimtelijke ordening.

HVC brengt terecht naar voren dat het (veronderstelde) gebrek aan draagvlak niet ruimtelijk relevant is en daarom geen reden kan zijn om de noodzakelijke VVGB al dan niet af te geven. Dit blijkt uit de door HVC aangehaalde uitspraak van de ABRvS. Daarnaast is ook de motivering dat er meer draagvlak zou zijn voor het door de raad gewenste windpark van drie windturbines aan de westkant van de Hartelkering, niet ruimtelijk relevant.

Participatie

HVC brengt terecht naar voren dat er moeite is gedaan om participatiegelegenheid te bieden en daarmee het draagvlak te vergroten, zoals ook in de Leidraad windenergie Voorne-Putten wordt gevraagd. De participatiemogelijkheden (en de uitkomsten van de participatie) zijn goed gedocumenteerd en de raad is daarover ook regelmatig geïnformeerd. De veronderstelling dat er te weinig participatie zou zijn geweest, wordt weersproken middels deze documentatie en is daarom geen reden om de VVGB te weigeren.

D. Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving

HVC leest in het raadsverslag terug dat enkele raadsleden zouden hebben geconstateerd dat de windturbinenormen in strijd zouden zijn met het landelijke Ontwerpbesluit windturbines leefomgeving (hierna te noemen: het Ontwerpbesluit). Die constatering kan volgens HVC niet dienen als motivering voor de ontwerp weigering VVGB en daarmee ook niet voor het ontwerp weigeringsbesluit van het college.

HVC wijst erop dat het Ontwerpbesluit nog onderwerp is van discussie en niet definitief is vastgesteld. Er is dus nog geen sprake van geldend recht waaraan kan worden getoetst.

Daarnaast blijkt volgens HVC uit het advies van de DCMR Milieudienst Rijnmond dat er geen afstandsnorm is opgenomen, omdat dat met de strenge geluidsnormen niet nodig is.

Beantwoording

Zolang het Ontwerpbesluit, waaronder mogelijk een afstandsnorm niet is vastgesteld en in werking is, moet de raad motiveren waarom het aangevraagde windpark, ondanks het strenge normenkader, in strijd zou zijn met een goede ruimtelijke ordening. Het normenkader – dat op punten nog verder gaat dan de normen uit het Ontwerpbesluit, met uitzondering van de afstandsnorm – zorgt ervoor dat overlast voor omwonenden wordt geminimaliseerd, ook voor de bewoners van de vier losse woningen die binnen de afstandsnorm van het Ontwerpbesluit liggen en dus dat een goed woon- en leefklimaat geborgd is. De normen zijn daarnaast strenger dan wat tot nu toe meestal gebruikelijk is. Bijvoorbeeld een geluidnorm van Lden 45 dB in plaats van Lden 47, 39 dB Lnight in plaats van 41, aangevuld met een windnormcurve en een bijna ‘nul-norm’ voor slagschaduw in plaats van 6 uur.

Het Ontwerpbesluit geeft gemeenten en provincies de ruimte om lokaal af te wijken van de afstandsnorm vanwege belangrijke economische of maatschappelijke redenen. Van de voorgestelde afstandsnorm kan dus onder voorwaarden (lokaal) worden afgeweken.

E. Locatiespecifiek normenkader

Daar komt volgens HVC nog bij dat het opgestelde normenkader het strengste normenkader van Nederland betreft. De gemeenteraad heeft dit volgens HVC zonder enige motivering als onvoldoend beoordeeld, terwijl het (strenge) locatiespecifieke normen betreffen en het Ontwerpbesluit algemene landelijke normen betreffen, waarvan nog niet vaststaat dat die daadwerkelijk zo worden vastgesteld. Met het locatiespecifieke normenkader is volgens HVC voldoende geborgd dat er sprake is van een goed woon- en leefklimaat.

Beantwoording

Uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 30 juni 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:1395) blijkt dat het bevoegd gezag, in dit geval het college, ook moet motiveren waarom het voor bepaalde regels kies (*‘met een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden motivering’*). (r.o. 65). Het college heeft dat met het opgestelde (locatiespecifieke) normenkader (dat wordt vertaald in vergunningvoorschriften) gedaan. Deze motivering ontbreekt in het raadsbesluit.

F. Eerbiedigend overgangsrecht

Ook stelt HVC dat het Ontwerpbesluit van ‘eerbiedigend overgangsrecht’ uitgaat. Dat betekent dat overheden totdat het Ontwerpbesluit daadwerkelijk gaat gelden, een eigen, locatiespecifiek normenkader kunnen (en moeten) opstellen (zolang het voldoet aan een goede ruimtelijke ordening).

Beantwoording:
Dit is juridisch juist.

G. Met het locatiespecifieke normenkader is een goed woon- en leefklimaat geborgd

Ook wijst HVC op het normenkader (onderdeel van het raadsvoorstel voor een ontwerp-VVGB en overgenomen in de ontwerp-weigering omgevingsvergunning). Hieruit blijkt dat het college vindt dat met strenge regels voor bijvoorbeeld geluid en slagschaduw, het woon- en leefklimaat wordt beschermd en dat dus ook sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Beantwoording
Dat is juist.

H. Bewuste keuze om geen afstandsnorm te gebruiken

HVC stelt verder dat er bewust voor is gekozen om geen afstandsnorm te gebruiken. HVC wijst daarbij op het advies “ontwerpbeschikking” van de DCMR (1881264_4519774), waaruit volgt dat er geen afstandsnorm is opgenomen omdat die wegens de strenge geluidsnormen niet nodig is.

Beantwoording:
Dat klopt. Het college is van mening dat met de locatie specifieke normen, waarop het windpark is beoordeeld het woon- en leefklimaat wordt gewaardborgd. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar het antwoord onder A.

I. Evenredigheid

Volgens HVC is de ontwerp weigering VVGB op basis van het Ontwerpbesluit ook in strijd met het evenredigheidsbeginsel, omdat uitvoerig is onderbouwd waarom met het locatiespecifieke normenkader sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Daarbij wijst HVC er ook op dat het locatiespecifieke normenkader op bepaalde punten juist strenger is dan het Ontwerpbesluit.

Beantwoording:
Dat klopt. Het college is van mening dat met de locatie specifieke normen, waarop het windpark is beoordeeld het woon- en leefklimaat wordt gewaardborgd. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar het antwoord onder A.

J. Onjuiste ingenomen stellingen gemeenteraad

HVC stelt dat de ontwerp weigering VVGB is gebaseerd op een aantal onjuist ingenomen standpunten.

In het raadsverslag lijkt het erop dat het financiële belang van HVC bij het kunnen realiseren van vijf windturbines niet ten koste zou mogen gaan van een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden. Voor HVC is winstmaximalisatie nooit het uitgangspunt geweest, maar een haalbare businesscase (een niet verlieslijdend project). Volgens de MER is bovendien ruimte voor zes windturbines, maar HVC heeft er na goed overleg vijf aangevraagd.

De gemeente is ook over die business case geïnformeerd tijdens een interne themabijeenkomst in december 2003 (ook over de onzekerheden/risico's). Tijdens een overleg op 12 februari 2024 is de raad hierover verder geïnformeerd door HVC.

Beantwoording:

Het college toetst de aanvraag om een omgevingsvergunning niet op de businesscase maar op het ruimtelijk kader of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

K. Laagfrequent geluid

HVC begrijpt het zo dat de raad zich mede baseert op de invloed van laagfrequent geluid op de volksgezondheid, het zogenaamde windturbinesyndroom en het feit dat de normen in Denemarken strenger zouden zijn dan in Nederland en dat er dus ten onrechte geen normen zijn opgenomen voor laagfrequent geluid. HVC vindt dit onjuist. Het RIVM heeft de stellingen van de gemeenteraad weerlegd (Factsheet gezondheidseffecten van windturbines geluid van 16 oktober 2023). Bovendien is de Deense norm 5 dB hoger dan de norm die is voorgesteld in het lokale normenkader.

Beantwoording:

Er zijn geen wetenschappelijke aanwijzingen zijn dat laagfrequent geluid / infrason geluid grotere of andere nadelige gevolgen hebben dan gewoon geluid. Uit de rechtspraak volgt dat er geen aparte beoordeling van het laagfrequente geluid nodig is (zie uitspraak ABRvS 1 november 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:4038) en de daar genoemde rechtspraak). Uit onderzoek van Peutz, zoals benoemt door HVC (opgenomen als bijlage 1 bij de zienswijze), blijkt dat bij een jaargemiddelde norm van Lden 47 dB (gangbare norm) last door laagfrequent geluid minimaal zal zijn. In het Ontwerpbesluit is dan ook geen norm voor laagfrequent geluid voorgesteld.

In het normenkader zoals opgenomen in het ontwerp-weigeringsbesluit omgevingsvergunning is een veel strengere geluidnorm opgenomen van Lden 45 dB in combinatie met WNC-35 voor extra bescherming tijdens stille nachten. Uit onderzoek van HVC (onderdeel van de aanvraag) blijkt dat de jaargemiddelde geluidbelasting van de noordrand van de woonwijken in Spijkenisse Noord slechts Lden 41-43 dB bedragen. Dat is 2 tot 4 dB lager dan de door WHO en GGD geadviseerde geluidnorm.

De zienswijzen geven geen aanleiding om het voorstel van het college aan de raad voor afgifte van de VVGB aan te passen.

2.1.3 Ondeugdelijke belangenafweging en strijd met evenredigheidsbeginsel

Het zorgvuldigheidsbeginsel vereist het college en de raad dat alle direct betrokken belangen in kaart te brengen en af te wegen bij de voorbereiding van het besluit. Dat moet duidelijk gemotiveerd worden bij het (ontwerp)besluit.

HVC stelt dat de gemeenteraad alleen het (gestelde) gebrek aan maatschappelijke draagvlak en de concept landelijke afstandsnorm heeft meegenomen in haar beslissing. Hiermee staat volgens HVC vast dat de raad ten onrechte niet alle directe belangen kenbaar heeft betrokken in haar belangenafwegingen. Dit betekent volgens HVC ook dat onvoldoende is bewezen dat het plan om VVGB te weigeren in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel.

Samengevat stelt HVC vast dat de raad de volgende belangen en omstandigheden ten onrechte niet kenbaar heeft betrokken bij de verplichte belangenafweging (en die wel zijn opgenomen in het raadsvoorstel):

- 1) dat het aangevraagde windpark bijdraagt aan nationale, provinciale en gemeentelijke duurzame energiedoelstellingen;
- 2) dat het aangevraagde windpark past binnen de provinciale Omgevingsvisie en Omgevingsverordening;
- 3) dat de locatie van het aangevraagde windpark zelf door de gemeente is aangewezen als zoeklocatie voor windenergie om tenminste 18 MW opgesteld windvermogen op land te realiseren;

- 4) dat voor een haalbare businesscase vijf windturbines noodzakelijk zijn en dat van 'winstmaximalisatie' geen sprake is;
- 5) dat een uitgebreid onderbouwd project- en locatiespecifiek normenkader voor geluid, slagschaduw, lichtschittering en externe veiligheid aan het raadsvoorstel ten grondslag ligt en dat het college vindt dat hiermee een goed woon- en leefklimaat in de omgeving van de windturbines geborgd is;
- 6) dat de gemeente in april 2020 met HVC een voorovereenkomst heeft gesloten, waarin de gemeente afgesproken heeft zich in te zetten (inspanningsverplichting) om in het zoekgebied (inclusief de Plaatweg ten oosten van de Hartelkering) tenminste 18 MW aan windenergie te realiseren;
- 7) dat HVC sinds 2019 al veel voorbereidingshandelingen heeft getroffen en al veel kosten heeft gemaakt;
- 8) dat niet vaststaat dat met het door de gemeenteraad gewenste windpark van drie windturbines aan de westkant van de Hartelkering inderdaad tenminste 18 MW aan opgesteld vermogen kan worden gerealiseerd, omdat pas na het doorlopen van de aanbestedingsprocedure duidelijk zal zijn welk type windturbines er uiteindelijk gebouwd worden. De mogelijke windturbintypen hebben een vermogen variërend van 5 MW tot 7 MW. Bij windturbines met minder dan 6 MW vermogen, wordt minder dan 18 MW opgesteld vermogen gerealiseerd; en
- 9) dat de voorgestelde landelijke afstandnorm die de gemeenteraad ten grondslag heeft gelegd aan de ontwerp-weigering VVGB, er voor zorgt dat het door de raad aanvaardbaar geachte windpark met drie windturbines aan de westkant, ook niet kan worden vergund. Dat maakt het ontwerp weigeringsbesluit innerlijk tegenstrijdig, ondeugdelijk en onzorgvuldig.

Beantwoording:

In het raadsvoorstel met motivering strekkende tot afgifte van de ontwerp-VVGB is het college ingegaan op alle hierboven genoemde punten, ook op de belangen van HVC. De gemeenteraad heeft daarmee dus kennisgenomen van deze belangen en deze in meer of mindere mate betrokken bij de afweging van de belangen.

Het college heeft het ontwerp-weigeringsbesluit omgevingsvergunning genomen, in navolging van het ontwerp weigeringsbesluit VVGB van de raad. De zienswijzen geven het college geen aanleiding om de raad een ander voorstel te doen dan dat van 2 november 2023, het college adviseert de raad een VVGB af te geven.

2.1.4 Strijd met het vertrouwensbeginsel

HVC stelt dat het ontwerp weigeringsbesluit in strijd is met het vertrouwensbeginsel. HVC heeft er gerechtvaardigd op kunnen en mogen vertrouwen dat het college de gevraagde omgevingsvergunning zou verlenen.

Bestuursovereenkomst

Daarbij wijst HVC ten eerste op de bestuursovereenkomst die het college heeft gesloten met GS uit 2019. Die overeenkomst heeft betrekking op de realisatie van windturbines op de locatie waarop de aanvraag van HVC ziet. Hierbij hebben GS hun bevoegdheid (volgens de Elektriciteitswet) om de besluiten te nemen die nodig zijn voor de realisatie van een windpark met een tenminste opgesteld vermogen van 18 MW in het aangewezen zoekgebied Brielse Maasdijk (locatie Hartel-Oost én Plaatweg), overgedragen aan het college. Dat zou GS alleen hebben gedaan omdat het college zowel bij GS als bij HVC het vertrouwen zou hebben gewekt dat de omgevingsvergunning zou worden verleend. Dat blijkt volgens HVC genoegzaam uit artikel 3 van die bestuursovereenkomst. Daaruit blijkt volgens HVC glashelder dat op het college een inspanningsverplichting om op de locatie windturbines met een totaal opgesteld vermogen van tenminste 18 MW te realiseren.

Voorovereenkomst

HVC noemt verder de voorovereenkomst van 6 april 2020 die HVC met de gemeente heeft gesloten. Hierin is de gemeente jegens HVC een inspanningsverplichting overeengekomen om op de locatie Hartel-Oost én Plaatweg (het aangewezen zoekgebied) een windpark met tenminste 18 MW aan windenergie te realiseren.

Volgens HVC is niet alleen het college, maar ook de gemeenteraad hieraan gebonden. De voorovereenkomst is immers met de gemeente gesloten. Ook is er geen ruimte meer voor college en de raad om medewerking te weigeren, omdat het aangevraagde windpark voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Omdat het aangevraagde windpark in het zoekgebied ligt en tenminste 18 MW opgesteld vermogen heeft, kon HVC er redelijkerwijs van uitgaan dat de vergunning zou worden verleend.

Beantwoording:

Bestuursovereenkomst

Het college is door de overeenkomst met GS niet verplicht de aangevraagde omgevingsvergunning te verlenen. Dat zou ook op gespannen voet staan met het wettelijke beoordelingskader en de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van het college. Het college moet op basis van de wet beoordelen – ongeacht of er een inspanningsverplichting is overeengekomen – of het aangevraagde windpark in overeenstemming is met de goede ruimtelijke ordening. Dat heeft het college ook gedaan.

De overeengekomen inspanningsverplichting met GS is bovendien geen resultaatsverplichting en geen toezegging. Laat staan dat het een toezegging jegens HVC, waaruit HVC is, het gerechtvaardigde vertrouwen kon opmaken dat de omgevingsvergunning per definitie zou worden verleend. Bovendien is de toezegging overeengekomen met GS en niet met HVC en is HVC geen partij bij de bestuursovereenkomst.

Daarnaast hebben Waterschap Hollandse Delta en HVC in 2017 een overeenkomst gesloten om duurzame energie te ontwikkelen op het grondgebied van Waterschap Hollandse Delta.

Voorovereenkomst

Ook in de voorovereenkomst, waar HVC wel partij is, is ‘enkel’ een inspanningsverplichting opgenomen en geen resultaatsverplichting. Die inspanningsverplichting laat de publiekrechtelijke taken en bevoegdheden van het college (en overigens ook die van de gemeenteraad) onverlet. Ook die inspanningsverplichting is dus geen toezegging op basis waarvan bij HVC het gerechtvaardigde vertrouwen zou zijn gewekt dat de omgevingsvergunning zou worden verleend. Voor een antwoord op de vraag in hoeverre de inspanningsverplichting is betrokken bij de besluitvorming: zie antwoord onder 2.1.2.

2.1.5 Vergoeding reeds gedane investeringen

HVC zegt dat zij sinds 2019 vele miljoenen heeft uitgegeven ten behoeve van de (voorbereiding) en planfase van het beoogde en aangevraagde windpark. Daarbij wijst HVC op de gemaakte kosten in het kader van het verrichten van onderzoeken ten behoeve van de aanvraag, de realisatie van een netaansluiting en de aankoop van de woning aan de Plaatweg 1. Deze kosten zijn volgens HVC gemaakt in afstemming met de gemeente. Dat is ten onrechte niet betrokken bij belangenafweging. Ook zou eventuele schadevergoeding niet in de besluitvorming zijn betrokken. Het ontwerp-weigeringsbesluit kan daarom volgens HVC vanwege het evenredigheidsbeginsel niet in stand blijven, zonder dat het college besluit tot het vergoeden van de door HVC in de voorbereidings- en planfase gemaakte kosten én schade.

Beantwoording

Het college vindt dat het aangevraagde windpark voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. Er is daarom voor het college geen reden om apart aandacht te besteden aan investeringen die HVC gedaan heeft.

Het afgeven van een VVGB is een bevoegdheid van de raad, die hierin een eigenstandige afweging maakt.

2.2. Ontwerp-weigering deelactiviteit “bouwen”

HVC vindt dat de aangevraagde vergunning ook voor deze activiteit niet kan worden geweigerd omdat de ontwerp weigering VVGB en daarmee het (hele) ontwerpweigeringsbesluit onrechtmatig is.

Beantwoording:

Het afgeven van een VVGB is een bevoegdheid van de raad, die hierin een eigenstandige afweging maakt.

2.3 Ontwerp-weigering deelactiviteit “aanleggen”

HVC vindt dat de aangevraagde vergunning ook voor deze activiteit niet kan worden geweigerd omdat de ontwerp weigering VVGB en daarmee het (hele) ontwerpweigeringsbesluit onrechtmatig is.

Beantwoording

Het afgeven van een VVGB is een bevoegdheid van de raad, die hierin een eigenstandige afweging maakt.

2.4 Ontwerp-weigering deelactiviteit “oprichten inrichting”

HVC vindt dat de aangevraagde vergunning ook voor deze activiteit niet kan worden geweigerd omdat de ontwerp weigering VVGB en daarmee het (hele) ontwerpweigeringsbesluit onrechtmatig is.

Beantwoording

Het afgeven van een VVGB is een bevoegdheid van de raad, die hierin een eigenstandige afweging maakt.

2.5 Zienswijzen bevoegde gezagen

De bevoegde gezagen Waterschap Hollandse Delta en Provincie Zuid-Holland hebben naast deels overeenkomende zienswijzen van initiatiefnemer een aantal aanvullende zienswijzen ingediend. Daarnaast wordt de zienswijze van het windconvenant in deze paragraaf meegenomen.

A. Afspraken/akkoorden/convenanten/overeenkomsten

Een aantal zienswijzen gaan in op de afspraken in het windconvenant, de Regionale Energiestrategie (RES), de bestuursovereenkomsten, het coalitieakkoord en wetgeving.

a.	Door ontwerp weigering VVGB en het daaropvolgende ontwerpweigeringsbesluit komt voor de gemeente Nissewaard de convenant-opgave, de RES-opgave en de ambitie om tot een energieneutraal Voorne-Putten te komen in gevaar. Ook komt de ambitie van het WSHD om voor 2030 energieneutraal te worden in gevaar. (WSHD)	Antwoord op a+b. De gemeente Nissewaard heeft de ambitie om zelf te voorzien in de energiebehoefte van de eigen inwoners en ondernemers (ambitie energieneutraal). In het proces van de ontwikkeling van de RES 1.0 is becijferd dat, om in de toekomstige energievraag op Voorne-Putten (2050) te voorzien, een totale duurzame energie-opwek van circa 831 GWh nodig is (indicatief; conform uitsnede VP uit Basisdocument RES, update 2021).
b.	Uit de MER is gebleken dat op de aangewezen locatie Brielse Maasdijk vijf turbines kunnen worden geplaatst waardoor niet alleen de oude convenantopgave van 18 MW, maar ook een gedeelte van de RES-opgave kan worden gerealiseerd. (WSHD)	Meer dan de helft van deze toekomstige energievraag is toe te bedelen aan Nissewaard: circa 444 GWh (2050). Uit de meest recente cijfers blijkt dat er op dit moment 22,5 Gigawattuur (GWh) duurzaam wordt opgewekt in Nissewaard (Bron: Klimaatmonitor). In het bod van de RES Rotterdam – Den Haag van 3,2 – 2,8 Terawattuur (TWh) als bijdrage in de landelijke opgave van 35 TWh zijn de windprojecten uit het windconvenant al reeds meegerekend in de pijplijn (1,8 TWh). Voor de invulling van het overige deel van de regionale ambitie (1,4 TWh) zijn zoekgebieden in beeld gebracht waar kansen worden gezien voor nieuwe locaties voor zon- en/of windenergie. Windpark Brielse Maasdijk is op basis van tenminste 18 MW met een opbrengst van 57,6 GWh meegerekend in de pijplijn van de RES 1.0. Bij de vergunningaanvraag van 5 windturbines is door HVC een indicatie gegeven voor de energieopbrengst van het windpark met 5 windturbines. Dit bedraagt tussen de 57,6 – 100 GWh. Dit betekent dat het windpark meer energieopbrengst heeft dan waar rekening mee is gehouden in de pijplijn van de RES 1.0 en daarmee bijdraagt aan de invulling van het overige deel van opgave in de regionale ambitie. Als er geen windenergie wordt ontwikkeld op de Brielse Maasdijk, dan wordt de opgave voor duurzame energie-opwek in de andere zoekgebieden vergroot en/of moeten er nieuwe gebieden voor zon en/of wind worden aangewezen.

		Bij een weigering van de omgevingsvergunning zal de realisatie van de ambitie van het waterschap vertraging oplopen. Deze zienswijzen leiden niet tot een aanpassing van het advies van het college aan de raad om de VVGB af te geven.
c.	Door het weigeren van de vergunning wordt de opgave van tenminste 18 MW niet gerealiseerd. Dit heeft gevolgen voor de opgaven van de andere gemeenten in het convenant. Oproep om te voldoen aan de realisatie van 18MW. (windconvenant)	Antwoord op c+d. We hebben ons als gemeente Nissewaard gecommitteerd aan het windconvenant en aan de RES 1.0. Bij een weigering van de omgevingsvergunning zal de realisatie van de ambitie ten minste vertraging oplopen. We zijn niet voornemens om deze opgave bij andere gemeenten neer te leggen. Nissewaard zal de opgave voor duurzame energie-opwek in de andere zoekgebieden moeten vergroten. Daarnaast wordt dan afgewogen of nieuwe gebieden voor zon en/of wind moeten worden aangewezen.
d.	Bij de verlenging van het Convenant windenergie Rotterdamse regio heeft de gemeente Nissewaard zich gecommitteerd aan de realisatie van minstens 18 MW windenergie. Het convenant is een bestuurlijke afspraak van de Rijnmond gemeenten, de provincie, het waterschap en een aantal maatschappelijke partners die moet leiden tot de realisatie van minstens 150 MW windenergie in de regio in 2025. Daarnaast is Nissewaard onderdeel van de energieregio Rotterdam Den Haag. Deze heeft zich gecommitteerd aan een regiodoel van 2,8 tot 3,2 TWh opwek van duurzame elektriciteit in 2030. Hiervan is circa 35% gerealiseerd, zit circa 35% in de pijplijn en moet 30% nog worden gerealiseerd. De 150 MW van het Convenant is een belangrijk onderdeel van de RES-opgave. Door de voorgenomen weigering van de omgevingsvergunning staat de teller van Nissewaard op 0 MW aan windenergie. Dit is strijdig met de afspraken uit het Convenant windenergie Rotterdamse regio en de RES Rotterdam Den Haag. (Provincie Zuid-Holland (PZH))	Deze zienswijzen leiden niet tot een aanpassing van het advies van het college aan de raad om de VVGB af te geven.
e.	In 2019 heeft gemeente Nissewaard een bestuursovereenkomst getekend met de provincie over de bevoegdheden voor de realisatie van de windopgave van Nissewaard. In deze overeenkomst zijn de gemeente en provincie onder andere overeengekomen dat de gemeente de inspanningsverplichting op zich neemt om zo spoedig mogelijk op de locatie Hartel-Oost en Plaatweg windturbines te realiseren met een totaal opgesteld vermogen van ten minste 18 MW, zoals beschreven in artikel 2 van de bestuursovereenkomst. Met het ontwerp-weigeringsbesluit van de omgevingsvergunning wordt niet voldaan aan de afspraken uit de ondertekende bestuursovereenkomst. Conform artikel 3b van de bestuursovereenkomst kan dat onder andere tot gevolg hebben dat Gedeputeerde Staten alsnog zelf de bevoegdheden voor de besluitvorming en oprichting van het windpark uitoefent. (PZH)	We hebben ons als gemeente Nissewaard gecommitteerd aan het windconvenant en aan de RES 1.0. Bij een weigering van de vergunning zal de realisatie van de ambitie vertraging oplopen. We zijn niet voornemens om deze opgave bij andere gemeenten neer te leggen. Nissewaard zal de opgave voor duurzame energie-opwek in de andere zoekgebieden moeten vergroten. Daarnaast wordt dan afgewogen of nieuwe gebieden voor zon en/of wind moeten worden aangewezen. De provincie heeft de mogelijkheid om de bevoegdheden voor de besluitvorming en realisatie van het windpark terug te nemen. Ter illustratie de Uitspraak 201909160/1/R2 - Raad van State

f.	Daarnaast constateren wij op basis van de aangeboden gegevens dat het ontwerp weigeringsbesluit van de omgevingsvergunning niet in overeenstemming is met het beoordelingskader voor een VVGB uit artikel 6.5 lid 2 van het Bor, en strijdig is met de bestuursovereenkomst en regionale afspraken over de opwek van duurzame energie. Wij verzoeken u daarom uw definitieve besluit te wijzigen voor de omgevingsvergunning voor windpark Brielse Maasdijk en te handelen binnen de juiste juridische kaders en eerder gemaakte bestuurlijke afspraken. (PZH)	De mogelijke gronden voor weigering van een VVGB op grond van artikel 6.5, tweede lid, van het Besluit omgevingsrecht (Bor) zijn beperkt tot het belang van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de weigering van een VVGB alleen kan plaatsvinden als deze in lijn is met het waarborgen en bevorderen van een goede ruimtelijke ordening. Andere redenen, zoals draagvlak, zijn geen geldige gronden voor het weigeren van een VVGB op basis van dit artikel. Het besluit van de gemeenteraad over de VVGB is een bindend advies voor het college voor het wel of niet verlenen van een omgevingsvergunning.
g.	Het Waterschap Hollandse Delta (WSHD) heeft fors geïnvesteerd in uren voor de voorbereiding van de plannen voor het windpark en de waterveiligheidsonderzoeken in het kader van de MER. Deze investering dreigt door de weigering van de raad verloren te gaan. De investering is mede gedaan op grond van het vertrouwen dat is ontstaan bij eerdere afspraken en bestuurlijke contacten. Het staat uw raad vrij om een opvatting te hebben, maar wij hechten ook zeer aan bestuurlijke continuïteit die noodzakelijk is om grote opgaven zoals klimaat, energietransitie en zeker ook waterveiligheid tot een goed einde te brengen. (WSHD)	Het college heeft zich gecommitteerd aan het windconvenant. In het raadsvoorstel met motivering strekkende tot afgifte van de ontwerp-VVGB is het college ingegaan op alle relevante belangen. De raad maakt daarbinnen zijn eigen afweging.
h.	Uit jurisprudentie ¹ blijkt dat het ontbreken van (maatschappelijk) draagvlak voor een windturbinepark geen ruimtelijk relevant aspect betreft wat betrokken mag worden bij de beantwoording van de vraag of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Gelet op de bestaande rechtspraak op dit onderwerp is het zeer onwaarschijnlijk dat het gebrek aan draagvlak onder bewoners en raadsleden kan leiden tot een juridisch houdbaar weigeringsbesluit. (WSHD)	Deze stelling is juist. Zie hierboven het antwoord op zienswijze f.
i.	Door de weigering van de raad komt voor het waterschap de doelstelling om energieneutraal te worden in 2030 in gevaar. Dit betekent dat het waterschap door het besluit ernstig in zijn belangen wordt geschaad.	Bij een weigering van de omgevingsvergunning zal de realisatie van de ambitie van het waterschap vertraging oplopen.

B. Klimaatdoelen

a.	Door de weigering van de raad komt voor het waterschap de doelstelling om energieneutraal te worden in 2030 in gevaar. Dit betekent dat het waterschap door het besluit ernstig in zijn belangen wordt geschaad. (WSHD)	Bij een weigering van de vergunning zal de realisatie van de ambitie ten minste vertraging oplopen. Het college stelt de raad voor om in te stemmen met de VVGB.
b.	Om de klimaatcrisis te bestrijden zijn wind- en zonne-energie hard nodig. Voor Nissewaard is dit tot nu toe 7% en dit moet in 2030 minimaal 27% zijn. Mocht het project niet doorgaan dan halen wij de vastgestelde doelen zeker niet. (WSHD)	Voor de ambitie 2030 RES + ambitie windconvenant 2025 is een opgave van 245,4 GWh (RES) + ambitie Windconvenant van ten minste 56,2 GWh (=18MW). Bij een weigering van de vergunning zal de realisatie van deze ambities vertraging oplopen. Nissewaard zal de opgave voor duurzame energie-opwek in de andere zoekgebieden vergroten.

	Daarnaast wordt afgewogen of nieuwe gebieden voor zon en/of wind moeten worden aangewezen.
--	--

C. Netcongestie

a.	Tot slot attenderen we u op het feit dat Nissewaard te maken heeft met zogenaamde congestie op het elektriciteitsnet door een te hoge vraag naar stroom. Dit heeft gevolgen voor de mogelijkheden om grootgebruikers zoals scholen, bedrijven en woonwijken aan te sluiten op het net. Daarmee heeft het ook effect op de ontwikkelingsmogelijkheden en het vestigingsklimaat in uw gemeente. Lokale opwek van hernieuwbare stroom helpt om beter in de stroomvraag te voorzien, en voor een robuuster energiesysteem. (Provincie Zuid-Holland)	<p>Antwoord a+b.</p> <p>In oktober 2023 is gemeente Nissewaard door netbeheerders Stedin en Tennet geïnformeerd dat in de gemeente Nissewaard sprake is van netcongestie aan de afnamekant. Op piekmomenten is er meer vraag naar elektriciteit dan er elektriciteit beschikbaar is. Dat wil zeggen dat er ruimte op het netwerk is om windstroom of zonnestroom aangeleverd te krijgen. Het beoogde windpark zal nadelige gevolgen van netcongestie kunnen verminderen.</p>
b.	Wij merken op dat het ontwerp-weigeringsbesluit van de omgevingsvergunning niet in lijn is met de door uw eigen gemeente ingezette koers voor de opwek van windenergie, en niet bijdraagt aan een oplossing voor de netcongestie in uw gemeente. (WSHD)	

D. Normenkader

a.	De landelijke windturbinebepalingen hebben van 12 oktober tot en met 22 november 2023 ter inzage gelegen. De beoogde datum van inwerkingtreding is voorzien op 1 juli 2025, en is afhankelijk van onder andere het aantal zienswijzen en behandeling door de Raad van State en de Tweede Kamer. Het is onduidelijk of de landelijke windturbinebepalingen op de voorgestelde wijze gaan gelden en zo ja, wanneer dat het geval zal zijn. Tot het moment van inwerkingtreding zijn de landelijke normen nog in concept en gelden niet als toetsingskader voor een VVGB. Verwijzingen naar de voorgestelde afstandsnorm van tweemaal de tiphoogte zijn dan ook onvoldoende om een weigering van de VVGB te rechtvaardigen. (PZH)	<p>Antwoord a+b.</p> <p>Zolang de afstandsnorm niet is vastgesteld en in werking is, moet de raad motiveren waarom het aangevraagde windpark, ondanks het voorgestelde strenge normenkader, in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Het normenkader – dat op punten nog verder gaat dan de normen uit het Ontwerpbesluit – zorgt ervoor dat overlast voor omwonenden wordt geminimaliseerd, ook voor de bewoners van de vier losse woningen die binnen de ontwerp-afstandnorm liggen en dus dat een goed woon- en leefklimaat geborgd is. De normen zijn strenger dan wat tot nu toe meestal gebruikelijk is. Bijvoorbeeld een geluidnorm van Lden 45 dB in plaats van Lden 47, aangevuld met een windnormcurve en een bijna ‘nul-norm’ voor slagschaduw in plaats van 6 uur. De tot nu toe gebruikelijke normen zijn ook door de hoogste bestuursrechter geaccepteerd. Zie bijvoorbeeld ABRvS 1 november 2023 (ECLI:NL:RVS:2023:4038).</p> <p>De landelijke ontwerp-windturbine-regels zullen gemeenten en provincies de ruimte geven om lokaal af te wijken van de afstandsnorm vanwege belangrijke economische of maatschappelijke redenen.</p>
b.	Er is geen basis voor een weigering op gronden van ruimtelijke ordening. We hebben moeite het invoeren van een getalsmatige afstandsnorm als middelvoorschrift terwijl het doel (voorkomen van gevaar, schade of onevenredige overlast) blijkens de geleverde onderzoeken met de geplande inpassing bereikt kan worden. Wij beperken ons hier tot voornoemd punt, omdat andere partijen ongetwijfeld inhoudelijk nader zullen ingaan op de inhoudelijke onderbouwing. (WSHD)	

E. Natuur en landschap

a.	Mocht de gemeente alsnog besluiten tot het afgeven van een verklaring van geen bezwaar of als het proces op een andere wijze doorgang vindt dan vragen wij bij het ontwerpbesluit natuurbeheer aandacht voor de geplande bomenkap op het terrein van het waterschap en de ingediende compensatieplannen. Voor het waterschap is de bomenkap alleen toelaatbaar als er sprake is van passende concrete, goedgekeurde plannen voor herplanting. (WSHD)	In de voorschriften wordt het plan voor herplanting meegenomen en er is een compensatieplan recreatie, waarin herplanting aan bod komt.
----	--	---

3. Beantwoording zienswijzen vóór weigeringsbesluit

3.1 Inleiding

Omdat een groot deel van de zienswijzen betrekking heeft op dezelfde thema's is gekozen voor een thematische beantwoording volgens onderstaande indeling. In de paragrafen 3.2 tot en met 3.7 wordt op elk van de thema's ingegaan. Elke themabeantwoording wordt voorafgegaan door een beknopte schets van de belangrijkste punten die in de zienswijzen naar voren zijn gebracht. In hoofdstuk 5 wordt afgesloten met conclusie ten aanzien van de zienswijzen.

De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt:

3.2 Proces en procedure

- a) Proces en bevoegdheden provincie en gemeente
- b) Belangenafweging
- c) Onzorgvuldige voorbereiding en vervolgprocedure

3.3 Nut en noodzaak windenergie op land

3.4 Locatieafweging en keuze

- a) Algemene uitgangspunten en MER
- b) Alternatieven
- c) Overige aandachtspunten locatie

3.5 Participatie, schade en financiële haalbaarheid

- a) Waardevermindering en compensatie
- b) Kosten
- c) Mitigerende maatregelen

3.6 Woon- en leefmilieu

- a) Geordend woon- en leefklimaat
- b) Normenkader
- c) Geluidhinder en -trillingen
- d) Lichthinder en slagschaduw
- e) Gevolgen windturbines op de gezondheid
- f) Externe veiligheid
- g) Overige effecten

3.7 Natuur en landschap

- a) Effecten op flora en fauna
- b) Uitzicht
- c) Recreatie

3.2 Proces en procedure

A. *Proces en bevoegdheden provincie en gemeente*

a.	De gemeente Nissewaard houdt zich niet aan de afspraken uit het coalitieakkoord, waar in hoofdstuk 3.1.2 staat dat windmolens “op ruime afstand van woongebieden” dienen te komen.	Het coalitieakkoord heeft geen juridische status en bevat politiek afspraken tussen politieke partijen. Dit bevat geen beleidsmatig of juridisch kader. Het begrip “Ruime afstand” is niet gedefinieerd in het coalitieakkoord. Er zijn op het moment van besluitvorming geen afstandsnormen vastgelegd. De afstand tot een woning wordt doorgaans bepaald door het voldoen aan de normstelling voor geluid en slagschaduw. De gemeente heeft gekozen voor strengere geluidsnormen, omdat daarmee momenteel beter een goed woon- en leefklimaat bereikt wordt dan met een afstandsnorm. Een goed woon- en leefklimaat wordt hiermee geborgd door middel van het normenkader, vertaald in de vergunningvoorschriften.
b.	Oneens met een eventuele overname van de bevoegdheid door de Provincie	Deze zienswijze richt zich niet tegen het ontwerpweigeringsbesluit van het college, maar tot een mogelijk besluit van de provincie tot het terugnemen van de bevoegdheid. Het college neemt deze zienswijze dus slechts ter kennisgeving aan.

B. *Belangenafweging*

Een aantal zienswijzen gaat in op de belangenafweging tussen individu en collectief

a.	In de onderhavige situatie niet kan worden gesproken van een uitzondering in de zin van een project van nationaal ruimtelijk belang. De noodzaak van het landelijk beleid inzake energietransitie daargelaten, doet zich dat niet vertalen naar het doen vergunnen van het onderhavige windpark.	Antwoord a t/m c.. Een belangrijk bezwaar van de omwonenden, ondernemers en belangenorganisaties is dat er geen draagvlak zou zijn voor de aanleg van een deel van het windpark. In de uitspraak van 21 februari 2018 legt de ABRvS uit dat het ontbreken van draagvlak op zichzelf niet betekent dat een plan in strijd is met de goede ruimtelijke ordening en om die reden geweigerd moet worden.
b.	De gemeente Nissewaard en de aanvrager kunnen en mogen niet zo gemakkelijk voorbijgaan aan de gevoelens en belangen van omwonenden die binnen een dergelijk korte afstand van windmolens wonen en negatieve gevolgen daarvan voorzien.	Op basis van het wettelijke toetsingskader moet worden beoordeeld of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Ook moeten de betrokken belangen worden afgewogen.
c.	De gemeente moet geen rekening houden met de businesscase, alleen de gezondheid van inwoners telt.	
d.	Waterschap Hollandse Delta heeft een belang in aandelen HVC volgens hun jaarverslag. Kortom het aanvragen van een vergunning lijkt op de slager die zijn eigen vlees keurt. Dat is wat betreft het bouwen op een zeekering die ons beschermt niet toelaatbaar en levensgevaarlijk. Deze belangen moeten gescheiden worden en er moet door een gevalideerde derde partij, onafhankelijk van HVC en het waterschap gekeken worden of het bouwen van windturbines op een zeedijk dicht bij de bebouwde kom van Nissewaard, wenselijk, (wettelijk) mogelijk en toelaatbaar is.	De grondeigenaar van de projectlocatie (de Brielse Maasdijk) is het Waterschap Hollandse Delta. De gemeente heeft geen zeggenschap over het eigendom van het Waterschap en met welke partij het Waterschap samenwerkt, danwel afspraken maakt. Het Waterschap heeft de taak (onder andere) de waterveiligheid te borgen en is daarbij gehouden aan de daarvoor geldende regels en beleidslijnen en regels. Voor het afgeven van de watervergunning heeft Rijkswaterstaat als onafhankelijke partij het plan mede beoordeeld op waterveiligheid voor de zeekering en de Hartelkering.

e.	Arcadis is geen onafhankelijk bureau; zij wordt betaald door het waterschap en HVC.	Arcadis is de adviseur van HVC. De gemeente betreft bij de beoordeling onafhankelijke adviseurs, bureaus en overheden in zoals Pondera, M+P, DCMR, omgevingsdienst Haaglanden, GGD, Commissie MER, etc.
f.	Mede vanwege de ligging kan een aanmerkelijke slagschaduw worden verwacht alsmede zal het geluid een negatief effect hebben. Weliswaar zijn zaken als behoud van uitzicht en waardevastheid van het onroerend goed niet van doorslaggevende aard in de ruimtelijke planologie en besluitvorming, maar de verhoudingen zijn hier onevenredig te noemen.	Op basis van het wettelijke toetsingskader moet worden beoordeeld of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Ook moeten de betrokken belangen worden afgewogen. De zienswijze geeft het college geen aanleiding om de raad een ander voorstel te doen, omdat er een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is. Het college zal dus aan de raad voorstellen alsnog de VVGB af te geven.

C. Onzorgvuldige voorbereiding en vervolgprocedure

a.	Er is geen openbare aanbesteding geweest, waardoor HVC heeft alle macht heeft.	De grondeigenaar van de projectlocatie (de Brielse Maasdijk) is het Waterschap Hollandse Delta. De gemeente heeft geen zeggenschap over het eigendom van het Waterschap en met welke partij en onder welke voorwaarden het Waterschap samenwerkt, danwel afspraken maakt. HVC heeft zich bij de aanvraag voor een omgevingsvergunning te houden aan wet- en regelgeving en de door de gemeente gestelde kaders.
b.	De gemeente behandelt de woongebieden ten oosten en ten westen van de Hartelbrug echter niet gelijk waarmee zij het gelijkheidsbeginsel, artikel 1 van de Grondwet niet respecteert.	Voor het windpark Brielse Maasdijk is een normenkader gemaakt, dat voor het gehele gebied geldt. Er is geen sprake van ongelijke behandeling.
c.	Het is vreemd dat er niet meer moeite is gedaan om Hoogvliet te betrekken bij dit plan. Slechts een klein deel van de inwoners hebben een brief gekregen. Dit is niet in de lijn van de Omgevingsvergunning.	Omdat de gemeente inwoners goed wil informeren, heeft de gemeente de plannen en de besluitvorming niet alleen in het gemeenteblad maar ook in de lokale bladen en op haar website gepubliceerd. Daarnaast hebben alle adressen binnen 1km een brief in de brievenbus ontvangen, omdat deze adressen binnen de invloedssfeer van de windturbines vallen. Dat betreft ook adressen in Hoogvliet. Sinds 2019 bestaat de omgevingsadviesraad. Hier heeft ook vertegenwoordiging vanuit Hoogvliet zitting in gehad. Via de gemeente Rotterdam wordt de wijkraad op de hoogte gehouden. In het advies van de gemeente Rotterdam aan Nissewaard over de VVGB van 29 maart 2023 schrijft zij: "Allereerst bedank ik u voor het betrekken van onze gemeentelijke organisatie bij het traject dat u tot nu toe doorlopen heeft. Op verschillende momenten hebben onze organisaties met elkaar afstemming kunnen vinden over de juridische en planologische aspecten van dit plan, en ook over de wijze waarop inwoners van Hoogvliet kunnen participeren in het project."

		Er is dus wel degelijk moeite gedaan om de inwoners van Hoogvliet te betrekken bij de besluitvorming. Die moeite heeft zich in zoverre ook uitbetaald; bewoners uit Hoogvliet hebben mee geparticipeerd. Er is voor de bewoners uit Hoogvliet een inloopavond georganiseerd op 16 juni 2022.
d.	Er wordt niet voldaan aan het beleid van de provincie Zuid-Holland om wind en zon te combineren.	Op de Brielse Maasdijk kunnen volgens het waterschap geen zonnepanelen geplaatst worden in verband met de waterveiligheid. Dit komt, omdat ook beplanting als gras een belangrijk onderdeel is van de stabiliteit van een dijklichaam. Met zonnepanelen, die direct tegen het talud geplaatst worden, verslechtert de kwaliteit van de grasmat sterk. Dit kwaliteitsverlies gebeurt op een dijk sterker, omdat de zonnepanelen niet, zoals in een veldopstelling, ruim boven de grond staan. Voor andere plekken voor een zonnepark moeten particuliere grondeigenaren in de buurt van het windpark hun grond beschikbaar stellen voor zonne-energie.
e.	Bij start bouw zal indiener een procedure starten om de bouw te stoppen.	Indien de omgevingsvergunning wordt verleend, wordt deze gepubliceerd op officielebekendmakingen.nl . Het is aan de indiener om een procedure te starten.
f.	Bij eventueel sprake van plaatsing drie windmolens ten westen van de Hartelbrug stelt indiener et op prijs om niet als "collateral damage" genegeerd te worden maar als burger en mens door de gemeente geïnformeerd en begeleid te worden.	Er ligt momenteel een aanvraag voor vijf windturbines voor en dat is de aanvraag die het college behandelt. Dat is ook de (enige) aanvraag waar het college op kan beslissen. Er is nu geen reden om aan te nemen dat het geschetste scenario werkelijkheid wordt. Mocht dat in de toekomst veranderen, dan zal de gemeente de daarbij betrokken omwonenden uiteraard betrekken.
g.	Er zijn onafhankelijke (nul)metingen voor lichtschildering, geluid en slagschaduw nodig.	In de voorschriften van de omgevingsvergunning worden de eisen aan deze aspecten opgenomen en de wijze waarop gemeten dient te worden. Bij de stukken die ter inzage zijn gegaan zijn de onderzoeksrapporten opgenomen. DCMR heeft daarnaast een handhavende rol tijdens de exploitatie van het windpark.

3.3 Nut en noodzaak windenergie op land

a.	“De overheid heeft de plicht om de werkgelegenheid te bevorderen, evenals de spreiding van de welvaart, de woonbaarheid van het land en de bescherming van het milieu en de volksgezondheid”, is te lezen op de website van de overheid. Windturbines maakt gebieden onbewoonbaar, het beschermt niet maar schaadt zelfs het milieu, het brengt de volksgezondheid in gevaar en het draagt bij tot de ondergang van onze welvaart. De 4 plichten van de grondwet, waar een overheidsorgaan aan moet voldoen, worden gewoon volledig genegeerd. Deze plichten wegen veel zwaarder dan een	In de belangenafweging is nadrukkelijk aandacht geweest voor een goede ruimtelijke ordening, waar woonbaarheid, milieu en volksgezondheid nadrukkelijk aandacht is geweest. Met het lokaal specifieke en project specifieke normenkader (dat via vergunningsvoorschriften wordt geborgd) is een goed woon- en leefklimaat geborgd.
----	--	--

	gedane halve afspraak met een bedrijf dat sowieso veel te grote risico's neemt in deze tijd van hogere rente en hogere prijzen.	
b.	Windturbines worden geproduceerd met fossiele brandstoffen	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen.
c.	Volgens Ir. Naut Kusters is wind op land is niet nodig om klimaatdoelen te halen	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen. Naut Kusters is oprichter van Windalarm. NLVOW en Windalarm vertegenwoordigen een achterban die verdere komst van industriële windturbines op land dichtbij bewoners en in unieke natuur ongewenst en vooral overbodig en contraproductief vindt voor het behalen van de klimaatdoelen. Er wordt aangevoerd dat windmolens niet de meest slimme manier is om duurzame energie op te wekken. De Raad van State wijst echter op het Nationaal Energieakkoord (dat is opgenomen in het Klimaatakkoord) en alle daarmee samenhangende regionale afspraken als de Regionale Energie Strategie (RES). Het Energieakkoord is gesloten door tal van (maatschappelijke) organisaties. Daarin is onder andere bepaald dat er windmolens moeten komen.
d.	Bij stevige wind draaien windmolens niet.	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen. Een windturbine draait circa 98% van het jaar. Daarin is de stilstand vanwege harde wind meegenomen.
e.	Glasvezelversterkte epoxy is niet te recyclen. Hoe draagt dit bij aan het halen of niet van de circulaire doelen van de provincie?	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen.
f.	Wind- en zonne-energie zijn 10x zo duur als kolen en gas.	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen.
g.	Windturbines dragen bij aan de ondergang van onze welvaart.	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen.

3.4 Locatieafweging en -keuze

A. Algemene uitgangspunten

a.	De projecten verzwaring transformatorstation Geervliet incl kabels en windpark Brielse Maasdijk en andere toekomstige projecten zijn niet in samenhang onderzocht. Er kunnen gecumuleerde effecten zijn.	De uitbreiding van station Geervliet-Noordijk heeft geen relatie met de ontwikkeling van het windpark Brielse Maasdijk. Dit is een apart project dat voor het energienetwerk op Voorne-Putten en voor het havengebied noodzakelijk is. In de analyses worden relevante andere projecten meegenomen.
b.	Afwijkingen van bestemmingsplannen zijn onwenselijk, omdat MER-plicht uitsluitend gebaseerd wordt op de omgevings- en watervergunning. Er moet een volledige MER-procedure doorlopen worden.	Er is een uitgebreide MER-procedure doorlopen met een NRD en MER-rapportage. De Commissie MER heeft het plan beoordeeld en concludeert daarin dat het voorkeursalternatief van HVC inclusief de mitigerende maatregelen voor geluid, slagschaduw, (externe) veiligheid, natuur en landschap en het (positieve) effect daarvan helder is beschreven. Ook is een toegankelijke samenvatting van dit alles opgenomen. De Commissie is dan ook van oordeel dat het MER, en de aanvulling daarop, alle essentiële informatie bevatten om een besluit te kunnen nemen over windturbinepark Brielse Maasdijk waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.
c.	Er zijn zorgen om de normen die gehanteerd worden in de MER-rapportage. Onduidelijk is welke normen van toepassing zijn.	DCMR heeft beoordeeld dat aan alle milieu-onderwerpen voldaan wordt. De commissie MER beoordeelt inhoudelijk het plan voor het windpark op gevolgen voor milieu en gezondheid en het locatiespecifieke normenkader. De normen zijn op vrijwel alle onderwerpen strenger dan het concept landelijk normenkader en gebaseerd op adviezen van o.a. de WHO, RIVM en GGD. De normen worden vertaald naar vergunningsvoorschriften. Zie ook bovenstaande antwoord.
d.	Niet meegewogen in de NRD wat de MER-consequenties zijn van de aanvoer van materiaal, de invloed op de leefomgeving van de extra voertuigbewegingen tijdens de bouwtijd, maar ook tijdens de exploitatie. Ook hier is geen CO2 berekening vermeldt. Dit moet wel.	De NRD bevat zelf geen berekeningen, maar geeft juist aan welke berekeningen en analyses in het MER moeten worden opgenomen, waaronder CO2-berekeningen. Overigens blijkt dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden binnen een half jaar gecompenseerd wordt. Daarbij wordt uitgegaan dat de windenergie de door een gascentrale opgewekte elektriciteit vervangt. Een windturbine heeft een levensduur van circa 30 jaar.
e.	Als we de laatste ontwikkelingen volgen, zien wij dat er in de energiemarkt steeds minder animo is om wind op land te realiseren. Hoe verhoudt zich dit tot de uitgangspunten van de MER.	Deze zienswijze is niet ruimtelijk relevant voor de omgevingsvergunning en wordt daarom alleen ter kennisname aangenomen. In de MER en NRD zijn de milieueffecten onderzocht. Dat staat los van de vraag of er op de markt animo is om wind op land te realiseren.
f.	Het rapport van Arcadis is in strijd met EU-richtlijn en voorzorgbeginsel.	Antwoord f en g. Door middel van het opgestelde MER zijn de (milieu)gevolgen van het aangevraagde windpark en van varianten inzichtelijk gemaakt zodat milieu een volwaardige plaats inneemt bij de besluitvorming.
g.	Graag wil ik u erop wijzen, mede uit de SMB-richtlijn 2001/42 volgt, dat windturbines pas mogen worden vergund als vooraf met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat plaatsing en exploitatie de gezondheid van de mens en diens leefomgeving wordt beschermd of verbeterd. Daaruit volgt	De SMB-richtlijn 2001/42 heeft betrekking op de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Deze richtlijn vereist dat er een beoordeling wordt gemaakt van de milieueffecten van plannen en programma's, maar

	dat verslechtingen niet zijn toegestaan. Dat geldt zowel voor de individuele gezondheid als voor de volksgezondheid.	<p>specificeert niet expliciet dat windturbines alleen mogen worden vergund als wetenschappelijk is vastgesteld dat ze de gezondheid niet negatief beïnvloeden. De richtlijn richt zich voornamelijk op het beoordelen en voorkomen van mogelijke schadelijke effecten op het milieu en de menselijke gezondheid, maar bevat geen 'verslechtingsverbod'.</p> <p>De rapporten van Arcadis zijn niet in strijd met de SMB-richtlijn; ze geven de onderbouwing voor de MER-beoordeling. Overigens wordt in deze rapporten steeds uitgegaan van slechtst mogelijke scenario's. Daarmee wordt uitdrukking gegeven aan het voorzorgsbeginsel. Zie tevens antwoord c.</p>
h.	Volgens het RIVM zijn eerder verleende vergunningen voor windturbines onterecht, omdat ten minste 9 % omwonenden last ondervindt.	In de factsheet over windturbines ¹ geeft het RIVM aan dat bij de oude Nederlandse etmaal norm (47 dB Lden) ongeveer 8 á 9% van de bewoners in huis ernstige hinder zal ondervinden. Deze norm wordt zowel in de concept landelijke normen als de lokale normen van de gemeente Nissewaard naar beneden bijgesteld naar 45 dB Lden en daarmee daalt het aantal ernstig gehinderden aanzienlijk. Bij de Nederlandse norm voor windturbinegeluid wordt een bepaald percentage (8 á 9%) ernstig gehinderden aanvaardbaar geacht. Dat is ook het geval bij andere geluidbronnen. Het is een beleidsmatige waarde, waarbij een afweging is gemaakt tussen de voordelen van de geluidbron en de hinder die omwonenden ondervinden.
i.	Vanachter een bureau is het een fantastische locatie, toch al in een industriegebied met een grote ongestoorde windvang. Maar toen het idee ontstond is m.i. grotendeels over het hoofd gezien dat er zeer nabij dat industriegebied woningen staan; meer hinder is ontoelaatbaar.	<p>Antwoord i, j en k.</p> <p>Er is een uitgebreid onderzoek gedaan naar de meest geschikte locaties voor windenergie op Voorne-Putten. De locatie Brielse Maasdijk kwam na het afwegen van diverse belangen als beste zoekgebied voor windenergie naar voren.</p> <p>In de dagperiode komt het dominante geluid van de Botlek en het verkeer. Het geluid van de windturbines wordt hierdoor gemaskeerd. Voor de nachtperiode worden strengere normen gehanteerd omdat het belangrijk is de stille momenten in stand te houden.</p> <p>Op de kaarten van de atlas leefomgeving² is te zien hoeveel geluid er nu overal in Spijkenisse is. De komst van de windturbines verslechteren de situatie niet qua geluid, omdat de turbines aan maximale geluidswaarden zijn gebonden, die binnen de reeds bestaande geluidswaarden vallen. Op de kaart is te zien dat de stilste delen van Noord al geluid ervaren van 51-55 dB. De windturbines zijn gebonden aan 45dB Lden.</p>
j.	Er is nu al hinder van WP Hartelbrug II en nu komt WBM erbij.	
k.	Indiener is tegen de komst van WT4 + WT4A + WT5 + WT6 vanwege de te verwachten hinder als directe omwonende.	
l.	Indiener heeft reeds meerdere klachten ingediend bij DCMR betreft geluidhinder Exxon Mobile. Tevens geluidhinder luchtvaart. Tevens stankhinder vanuit Botlekgebied. Prettig wonen is al onvoorstelbaar in huidige situatie; komst windturbines verergert dit.	

¹ https://www.rivm.nl/sites/default/files/2023-10/77108_23406703_015094_RIVM_Brochure%20Windturbines_okt23.pdf

² <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

m.	De turbine op de Plaatweg is onmogelijk, vanwege woningen, bedrijf en recreatie in de directe nabijheid.	Door aanvrager is aangevraagd om de woonbestemming Plaatweg 1 om te zetten naar groen. Voor de verderop gelegen woningen op de Plaatweg wordt het woon- en leefklimaat gewaarborgd door de voorschriften in de omgevingsvergunning. De windturbines hebben geen negatief effect op de recreatiemogelijkheden in het gebied.
----	--	---

B. Alternatieven

a.	3 windmolens zijn voldoende om 18 MW te behalen, zoals in eerdere besluiten door de gemeente is gesteld.	Er is een besluit genomen om een windmolenpark in te richten van tenminste 18MW in zoekgebied Brielse Maasdijk. Er is door HVC nog geen keuze gemaakt voor het uiteindelijke type turbine. Het vermogen zal tussen de 5 en 7 MW liggen. De keuze is afhankelijk van het aanbod. De zienswijzeprocedure ziet toe op een aanvraag van 5 windturbines op de Brielse Maasdijk. De stellingname is derhalve niet relevant in het licht van de vergunningsaanvraag.
b.	Indieners zijn ook tegen plaatsing 3 windturbines	De zienswijzeprocedure ziet toe op een aanvraag van 5 windturbines op de Brielse Maasdijk. De stellingname is derhalve niet relevant in het licht van de vergunningsaanvraag.
c.	Indiener is tegen WT6, WT7 en WT10	De zienswijzeprocedure ziet toe op een aanvraag van 5 windturbines op de Brielse Maasdijk. De stellingname is derhalve niet relevant in het licht van de vergunningsaanvraag.
d.	De opmerking van HVC tijdens info-avonden dat een eventuele 4e windturbine ten westen Hartelbrug niet mogelijk is i.v.m. de korte afstanden naar molens Zwartewaal-Heenvliet-Geervliet is niet gefundeerd	Antwoord d t/m f. Het is ruimtelijk en technisch niet mogelijk om vier windturbines te plaatsen aan de westzijde van het zoekgebied en daarmee ook niet mogelijk om WT7 te verplaatsen van de oostzijde naar de westzijde van de Hartelbrug.
e.	WT7 moet verplaatst worden naar de westzijde van de Hartelbrug.	
f.	Angst voor het verplaatsen van WT7 naar westzijde Hartelbrug.	Zie hieronder een toelichting hierop: Op verzoek van de raad is onderzocht of het plaatsen van 4 turbines ten westen van de Hartelbrug mogelijk is. Dit is niet mogelijk gebleken. Het plaatsen van windturbines ten westen van locatie WT2 was op voorhand niet mogelijk vanwege de dan te geringe afstand tot Geervliet. Vervolgens zijn de overige potentiële locaties beoordeeld op haalbaarheid. Dit heeft geresulteerd in de volgende uitkomst: De nabijheid van WT2 ten opzichte van het bestaande park Hartelbrug II is te klein, waardoor de energieproductie en de levensduur van Hartelbrug II zou verminderen. Om deze reden is de positie van WT2 komen te vervallen. WT3 is niet mogelijk in verband met de vereiste afstand die aangehouden moet worden tot het hoogspanningsstation Geervliet en aanwezige ondergrondse infra (hoogspanningskabels en gasleidingen).

g.	Waarom is Voorne Putten uitgesloten van het onderzoek? Is het welbevinden van bewoners in Spijkenisse en Hoogvliet minder waard? Dat is discriminatie.	Het is onduidelijk naar welk onderzoek indiener verwijst. Voorne aan Zee, Nissewaard en Rotterdam hebben ieder een eigen opgave voor realisatie van windturbines.
h.	Een andere locatie voor opwekken 18 MW	Antwoord h en i.
i.	Terug naar het debat in de provincie Zuid-Holland. Wijs alternatieve locaties aan, wellicht in en rond Nissewaard	De gemeenteraad heeft na een alternatievenonderzoek en een zienswijzeprocedure de Brielse Maasdijk als enige zoeklocatie aangewezen en de locaties Beerenplaat en polders Zuidland afgewezen. De provincie heeft de locatie Brielse Maasdijk daarna aangewezen als gebied voor het plaatsen van windturbines. Een onderzoek naar nieuwe locaties voor realisatie van windvermogen binnen Nissewaard vraagt om een geheel nieuwe procedure. De zienswijzen geven het college geen aanleiding om de raad een ander voorstel te doen, omdat er een aanvaardbaar woon- en leefklimaat is. Het college zal dus aan de raad voorstellen alsnog de VVGB af te geven.
j.	Er zijn ook negatieve gevolgen van de windturbines op de inwoners van Geervliet	Op basis van de onderzoeken die ten behoeve van de vergunningaanvraag zijn opgesteld, is geconcludeerd dat de afstand tot Geervliet dermate groot is, dat er geen sprake is van hinder ter hoogte van Geervliet. De inwoners van Geervliet zullen dus ook geen negatieve gevolgen ondervinden van het windpark. De normen zijn al van toepassing op de dichtstbijzijnde woning.
k.	De problemen van Windpark Hartelbrug II kunnen zich hier herhalen.	Het college houdt rekening met de lessen die zijn geleerd bij Windpark Hartelbrug II. Daarom is een strengere normenkader van toepassing voor het windpark Brielse Maasdijk dan destijds bij Windpark Hartelbrug II is opgesteld door gemeente Rotterdam. Bovendien worden er mitigerende maatregelen genomen om de hinder zoveel mogelijk te beperken.
l.	Er kan ook hinder in Hoekse Waard en het Spui ontstaan door de windturbines aan de Brielse Maasdijk.	Op basis van onderzoeken ontstaat er geen hinder voor het Spui en Hoeksche Waard.
m.	In het geval dat er 5 windturbines zullen worden geplaatst, dan zal bij een hoogte van 220 meter een groot deel van Spijkenisse-Noord, Vierambachten, De Hoek, Centrum, De Elementen, Gildenwijk en een deel van de Schenkel hinder kunnen ondervinden van laagfrequent geluid.	Het RIVM geeft in de factsheet 'gezondheidseffecten van windturbinegeluid' ³ aan dat het aandeel laagfrequent geluid en infrageluid in de geluidemissie van windturbines vergelijkbaar is met dat van andere geluidbronnen, zoals verkeer. De factsheet zegt niet dat er geen aanwijzingen zijn voor andere gezondheidseffecten (zoals hart- en vaatziekten en effecten op de mentale gezondheid), maar dat er daarvoor onvoldoende bewijs is gevonden. In het kader van de MER-procedure wordt niet getoetst op LFG. Zie ook 3.4.A.b.

³ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2020-09/Factsheet%20laagfrequent%20geluid.pdf>

n.	Heroverweeg de Brielse Maasdijk of plaats dermate lage windturbines dat 10x de tiphoopte nergens wordt overschreden.	Deze afstand betreft geen wettelijk vastgelegde veiligheidszone rondom een windturbine, waarmee rekening gehouden dient te worden. De GGD geeft aan dat het niet klopt dat lagere turbines voor minder hinder zorgen. Zo kan het geluid van een hoge windturbine zachter zijn dan het geluid van een lage windturbine en vice versa.
o.	3 turbines west van Hartelbrug vergunnen en Halfweg 1 e/o Halfweg 2 als nieuw RES-aanbod.	De gemeenteraad heeft na een alternatievenonderzoek en een zienswijzeprocedure de Brielse Maasdijk als enige zoeklocatie aangewezen en de locaties Beerenplaat en polders Zuidland afgewezen. De provincie heeft de locatie Brielse Maasdijk daarna aangewezen als gebied voor het plaatsen van windturbines. Een onderzoek naar nieuwe locaties voor realisatie van windvermogen binnen Nissewaard vraagt om een geheel nieuwe procedure.

C. Overige aandachtspunten locatie

a.	In de NRD wordt gesproken over een nieuwe oeververbinding, het lijkt wel alsof alle verwenste ontwikkelingen aan elkaar geknoopt worden zonder enige relatie met de NRD van de windmolenturbines op de locatie in Nissewaard en het doel om windmolens te plaatsen, ik maak hier bezwaar tegen. Ook bij de ontwikkeling van een nieuwe oeververbinding wonen de meeste gedupeerden in Hoogvliet.	In paragraaf 3.6 Ontwikkelingen in de omgeving, en dan de Bereikbaarheid regio - N218 (bij de Hartelbrug) wordt deze mogelijke ontwikkeling benoemd. Er is echter geen concreet project voor een nieuwe of aangepaste oeververbinding. Indien er wel een dergelijk project komt, staat dat volledig los van de ontwikkeling van het windpark.
b.	De draagkracht van de bodem kan geen windturbines aan.	Dit is onjuist. Om een omgevingsvergunning voor het bouwen te krijgen, moet er o.a. voldaan worden aan het Bouwbesluit (per 01-01-2024 Besluit bouwwerken leefomgeving). In het bouwbesluit staan alle zaken omtrent veiligheid, bruikbaarheid, gezondheid, energiezuinigheid en milieu. Om aan te tonen dat een windturbine veilig is, moeten constructieberekeningen en -tekeningen worden aangeleverd, gebaseerd op een grondonderzoek (technisch onderzoek naar gesteldheid van de bodem). Zodra de definitieve keuze voor het type windturbine bekend is, wordt deze getoetst aan het bouwbesluit.

3.5 Participatie, schade en financiële haalbaarheid

A. Waardevermindering en compensatie

Diverse indieners maken zich zorgen over waardevermindering van hun woning of hogere kosten voor hun energierekening. Hiervoor wensen zij compensatie.

a.	Onderzoek naar het bestaande elektriciteitsnet lijkt ook geen onderdeel uit te maken van de NRD. Kan het net deze extra levering van energie aan, welke gevolgen heeft dit voor particulieren met zonnepanelen. Bij overbelasting worden particulieren als eerste geweigerd om stroom terug te leveren aan	Het windpark wordt op het middenspanningsnet aangesloten en kan bijdragen aan het tegengaan van netcongestie. Op het middenspanningsnet zitten bedrijven. Woonwijken, scholen en kleinbedrijf zitten op het laagspanningsnet. Het windpark heeft geen directe invloed op dit laagspanningsnet. De netcongestie waar de
----	--	--

	het net. Hoe wordt dit gemeten en hoe vindt dan compensatie voor deze geleden schade plaats. Hierdoor loop ik een financieel risico en gaat mijn energierekening omhoog, wie compenseert dat?	gemeente Nissewaard op dit moment mee wordt geconfronteerd gaat over een te grote vraag naar energie in het gebied. Lokaal opgewekte energie kan verlichting brengen indien we aansluiten op het middenspanningsnet.
b.	In Denemarken dient men zelfs een financiële compensatie te verkrijgen ter compensatie van de waardevermindering van de woning, indien deze zich binnen de straal van zesmaal de hoogte van de turbine bevindt. Tenslotte, de minimale, wettelijk bepaalde afstand tot de bewoning in Frankrijk bedraagt 500 meter, maar in veel gevallen wordt zelfs een afstand van 1500 meter geopperd en gehanteerd. Het is daarom dat de diverse overheden in Nederland, notabene het meest dichtbevolkte land van Europa, hierin niet achter kunnen blijven, omwille van de gezondheid van haar bewoners.	Antwoord b t/m d. Nissewaard heeft er bij deze aanvraag voor gekozen om met diverse normen o.a. voor geluid en slagschaduw te werken om daarmee de gezondheid van haar inwoners te beschermen. Dat levert meer zekerheid op dan het toepassen van een afstandsnorm. Onder voorwaarden komen omwonenden van een windturbine mogelijk in aanmerking voor planschade. Gegeven de lokale situatie is de verwachte planschade (en dus waardevermindering) gering. Er is een planschade-scan gemaakt in het gebied.
c.	Onderzoek naar waardevermindering moet voor straal van 2,5km worden uitgevoerd	
d.	Mijn woning/bedrijfswoning) wordt minder waard of wordt onverkoopbaar. Een schadevergoeding is op zijn plaats.	Het staat indiener vrij om als de omgevingsvergunning (onherroepelijk) wordt verleend een verzoek om planschade in te dienen. Dat verzoek zal op dat moment worden beoordeeld.

B. Kosten

a.	De 2 windturbines oost van de Hartelbrug zijn niet nodig, omdat dit alleen maar winst is voor HVC.	Met de keuze voor de Brielse Maasdijk als enige zoekgebied, is er gekozen voor een relatief dure plek om te bouwen. De prijzen van materialen als staal zijn exponentieel gestegen de afgelopen jaren. Het grootste deel van de investeringskosten wordt opgeslokt door mitigerende maatregelen voor omwonenden, flora en fauna. Dit zijn kostenverhogende aspecten, waar reeds gebouwde turbines geen last van hebben. In de MER-rapportage deel A in hoofdstuk 3 worden de overwegingen voor het aantal en de plaatsing van de turbines uitgelegd.
b.	De exploitatie van windturbines is heel duur. Er is overheidssubsidie voor windturbine-exploitanten nodig.	Dat is juist. HVC kan de ISDE-subsidie aanvragen op het moment dat de omgevingsvergunning is afgegeven.
c.	Wat gebeurt er als de windturbine-exploitant failliet gaat? Wie draagt dan de kosten voor bouw-, onderhoud- en afbreekfase?	Mocht een exploitant failliet gaan, dan wordt de exploitatie waarschijnlijk door een andere exploitant overgenomen. Deze is dan verantwoordelijk voor bouw-, onderhouds- en afbreekfase. Er zijn echter geen redenen om aan te nemen dat HVC failliet gaat.
d.	De windindustrie gaat falen, daar is geen enkele twijfel over en zie je overall om ons heen gebeuren, maar de kosten daarvan zullen ook kunnen komen op het bordje van de gemeente Nissewaard als zij met HVC in zee gaat.	De windsector wordt gezien als een onmisbaar deel van de energietransitie. Het risico van bouw- en exploitatie van het windmolenpark ligt bij HVC. Hierin zien we geen aanleiding het raadsvoorstel voor de VVGB te wijzigen.
e.	Indieners hebben geen inzage gekregen in de businesscase van HVC.	HVC heeft financiële deskundigen van Provincie Zuid-Holland en de gemeente inzage gegeven in de businesscase. HVC was hiertoe niet verplicht.

C. Mitigerende maatregelen

a.	HVC neemt wel maatregelen voor Hartelborgt, maar niet voor woningen	In het voorgestelde normenkader zijn strenge geluidsnormen opgenomen waarmee geluidhinder wordt geminimaliseerd. Daarnaast heeft HVC de direct omwonenden woningisolatie aangeboden.
b.	Tegen Laagfrequent en infrason geluid (LFG) is maar één mogelijke mitigerende maatregel en dat is afstand. Isolatie van huizen en muren werkt niet.	Er bestaat geen specifieke wet- en regelgeving voor laagfrequent geluid (LFG) in Nederland. Dat maakt het moeilijk om maatregelen op te leggen of af te dwingen, ook als de bron bekend is. Voor geluid in het algemeen (inclusief LFG) is in 1979 de Wet geluidhinder (Wgh) opgesteld. Deze wet moet de toename van blootstelling aan geluid beperken en is gericht op het geluidsniveau in dB(decibel)(A). Zie ook antwoord bij 3.4.B.k.
c.	Indiener maakt zich zorgen dat aanvrager zich net als aanbieder XL-wind zich niet houdt aan de afspraken over compensatie of stortingen in het gebiedsfonds.	Er wordt een omgevingsconvenant opgesteld. Tussen gemeente en aanvrager worden de mitigerende maatregelen vastgelegd en voorschriften opgenomen in de omgevingsvergunning. Aanvrager is gehouden aan de afspraken hierin.
d.	De mitigerende maatregelen (geluid, waterveiligheid e.d.) overtuigen niet. (Zie raadsverslag voor de onderbouwing)	
e.	In geval van toch vergunning: compenserende maatregelen die onzekerheid ten aanzien van de te verwachte overlast kunnen verminderen, zoals voorkomen geluidhinder i.c.m. verduurzaming en energiebesparing en planschadevergoeding.	

3.6 Woon- en leefmilieu**A. Geordend woon- en leefklimaat**

a.	Een positief besluit in de zin van de afgifte van de omgevingsvergunning zal een onnodige inbreuk vormen op een geordend woon- en leefklimaat omdat het plandeel dat praktisch tegenaan het perceel en de woning van belanghebbenden is gelegen, naar de voorziene bouwhoogte een ongewenste inbreuk maakt op de bestaande leefomgeving.	Een geordend woon- en leefklimaat verwijst naar een omgeving waarin de leefbaarheid en het welzijn van bewoners worden gewaarborgd door het handhaven van bepaalde normen en voorschriften met betrekking tot de inrichting en het gebruik van woningen en de directe omgeving. Dit omvat aspecten zoals het voorkomen van hinder, het waarborgen van privacy, het handhaven van een goede leefomgeving en het minimaliseren van negatieve effecten op de leefkwaliteit van de buurt. De effecten zijn onderzocht en meegewogen in de besluitvorming.
b.	Windturbines maken gebieden onbewoonbaar.	

B. Normenkader

a.	Het normenkader van de gemeente is onduidelijk. Er is geen effectief onderzoek gedaan.	De uitgebreide onderzoeken uit de aanvraag liggen ten grondslag aan het normenkader. Het lokale normenkader is met hulp van specialisten van GGD, Pondera, M+P en DCMR opgesteld en getoetst aan de actueel geldende regels.
----	--	--

b.	De nieuwe (concept) landelijke normen bieden onvoldoende bescherming voor de gezondheid.	Antwoord b t/m e. Deze zienswijzen betreffen de landelijke concept normen. De landelijke (concept) normen zijn nog geen geldend recht en dus niet van toepassing op (de beoordeling van) de aanvraag. De gemeente Nissewaard heeft een locatie specifiek normenkader opgesteld, dat op punten strenger is dan de voorgestelde landelijke concept normen, ondanks het ontbreken van afstandsnormen. Het college neemt deze zienswijzen voor kennisgeving aan.
c.	De landelijke normen voldoen niet aan EU-richtlijnen	
d.	De landelijke normen wijken af van de internationale normen (=10x TH), locaties binnen 2200 m. Hier is de afstand slechts 500m.	
e.	Internationaal wordt o.a. in Denemarken uitgegaan van een minimale afstand van 10x de tiphoogte van het rotorblad. Dit zou betekenen dat om hinder te voorkomen er bij een tiphoogte van 220 meter een afstand moet worden bewaard tot 2,2km van de woonkern. Uitgaande van 5 turbines met een tiphoogte van 220 meter langs het voedingskanaal en op de Maasdijk. Zie tevens windturbines en afstanden (10x TH) in Duitsland en Polen	
f.	In de NRD wordt uitgegaan van wettelijke normen. Dat wil zeggen dat een turbine niet op minder dan 500 meter van woningen mag worden gebouwd.	
g.	Op 12 oktober 2023 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de langverwachte landelijke milieunormen de maatschappelijke consultatie in laten gaan. De ontwerpwindturbinebepalingen en het bijbehorende plan-MER moeten dus volgens deze nieuwe cijfers worden uitgevoerd. Toegezegd moet worden dat deze nieuwe informatie ook wordt meegenomen in de MER	Antwoord f t/m j. Met de zogenoemde Delfzijl-uitspraak van de ABRvS gelden de landelijke normen niet meer. De gemeente Nissewaard heeft een locatie specifiek normenkader opgesteld, dat op punten strenger is dan het voorgestelde landelijke normenkader. Het voorgestelde landelijke normenkader is geen geldend recht en daarmee niet van toepassing op deze vergunningsaanvraag.
h.	Er komen nieuwe landelijke normen. De beoogde datum van inwerkingtreding is 1 juli 2025. Er is ten aanzien van geluid en afstand door de gemeente Nissewaard geen rekening gehouden met deze nieuwe normering. Deze normen 1 op 1 hanteren. Gemeente licht niet toe waarom afgeweken wordt van deze normen. Zie d.	
i.	In het Arcadis memo "Normenstellingsvarianten Windpark Brielse Maasdijk" d.d. 27 mei 2023 word ik als bewoner van ... gezien als "ernstig gehinderde van windturbinegeluid". Ik ben het er niet mee eens dat de gemeente ten aanzien van geluid in het normenkader geen rekening houdt met het nieuwe bovengenoemde landelijke normenkader en daarnaast ook geen rekening houdt met het advies van de GGD d.d. 30 januari 2023. Zie d.	
j.	De concept landelijke normen moeten toegepast worden.	
k.	In de rechtspraak wordt Nederlandse bestuursorganen nalatigheid verweten i.v.m. afstandsnormen.	Het college heeft kennisgenomen van deze zienswijze. Het heeft naar het oordeel van het college geen betrekking op de besluitvorming.
l.	Er is aan de noordkant van Spijkenisse al sprake van een relatief hoog geluidsniveau vanwege wegverkeersgeluid van de A15, railverkeersgeluid	Antwoord l+m.

	van de Havenspoorlijn en geluid van het industrieterrein Botlek-Vondelingenplaat.	Uit onderzoek zoals opgenomen in de aanvraag blijkt dat er cumulatief gezien nauwelijks extra hinder zal zijn als gevolg van het windpark. Door de aanwezige geluidbelasting zal het geluid van het windpark als gevolg van strenge normering grotendeels worden gemaskeerd door het achtergrondgeluid. Met de toepassing van het advies van de WHO, wordt voorkomen dat de geluidsbelasting toeneemt. Met deze Lden 45 dB, Lnight 39 dB norm hanteren wij een strengere norm dan de voorheen geldende geluidsnorm voor windturbines (47 dB).
m.	Omwonenden hebben ondanks de voorgestelde normen zorgen over gezondheidsrisico's in relatie tot het Windpark Brielse Maasdijk.	
n.	In de (afstands)normen wordt onderscheid gemaakt in woonwijken en buitengebied, maar in het buitengebied staan ook woningen.	Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen binnen- en buitengebied in het lokale normenkader.

C. **Geluidhinder en -trillingen**

a.	Windturbines geven geluidshinder van het hoorbaar geluid. De WHO adviseert Lden 45 dB, Lden 42 dB en Lnight 41 dB	Met het lokale normenkader gaan we uit van 45 Lden en 39 Lden, met een 35 WNC-norm voor de stille nachten. Daarmee is het normenkader strenger dan de richtlijnen van de WHO en is er sprake van een acceptabel geluidsniveau.
b.	De windturbines gaan zorgen voor geluidshinder, de piekbelasting van het brongeluid is te hoog.	Antwoord b t/m e.
c.	Het is in Noord een opstapeling van geluid (industrie, verkeer, windturbines, luchtvaart)	Aan de besluitvorming zijn verschillende geluidsonderzoeken en analyses voorafgegaan, van zowel DCMR als van andere partijen. Daarbij zijn beschouwingen gemaakt van zowel het geluid als gevolg van alleen de windturbines, als van het cumulatieve geluid van verschillende bronnen. De akoestische analyse van DCMR van 29 september 2023 is gebaseerd op het geluid van alleen de windturbines, zonder rekening te houden met de bestaande geluidssituatie door andere geluidbronnen.
d.	Gevolgen van weerkaatsing geluid en echo (op Lelieparkflat, Akeleiflat)	Daarnaast heeft de Raad via een contra-expertise van M+P een duiding van de betreffende analyse ontvangen. Het is aan het college en de raad om het geheel van onderzoeken te beschouwen en een evenwichtige belangenafweging hierover te maken.
e.	Er ontstaat grote resonantie	
f.	De WHO stelt dat maximaal 10% van de omwonenden ernstige hinder van omgevingsgeluid mag ondervinden. Vanwege de bewezen relatie met gezondheidsschade wordt de ondergrens zeer waarschijnlijk teruggebracht naar maximaal 5% ernstig gehinderden, op te nemen in een herziening van de Guidelines die in 2024/2025 verwacht worden. We moeten de adviezen afwachten. Want als de richtlijn 5% wordt dan kunnen die twee achter Noord er zeker niet komen als men de richtlijnen van de WHO wil volgen in de nabije toekomst.	De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO(World Health Organization)) heeft in 2018 in haar Richtlijn Omgevingsgeluid een voorwaardelijke, gezondheidskundige advieswaarde voorgesteld voor windturbines van 45 dB(decibel) Lden(Level day-evening-night). Ook hier gaat het om geluidsniveaus aan de gevel en niet om een norm op basis van afstand. Bij de advieswaarde van 45 dB zal gemiddeld 10% van de personen, die worden blootgesteld aan geluid, ernstige hinder ondervinden. In Spijkenisse gelden specifieke lokale omstandigheden met een overdag hoge geluidsbelasting vanwege verkeer en de Botlek. Het college neemt deze omstandigheden, naast de huidige WHO-advieswaarde, mee in haar besluit. Mogelijke toekomstige wijzigingen van de WHO kunnen nu niet meegenomen worden.

g.	Geluidsmetingen zijn onbetrouwbaar	Het normenkader voor geluid voor de windturbines in Nissewaard is gebaseerd op een combinatie van geluidmetingen en geluidberekeningen en is erop gericht om de geluidhinder te minimaliseren. Er is geen reden om aan te nemen dat die metingen en berekeningen onbetrouwbaar zijn.
h.	De aanwezigheid van het Voedingskanaal Brielse Meer zorgt voor versterkte ruis (geluid)	In geluidberekeningen wordt rekening gehouden met reflecties over akoestisch harde oppervlakken, zoals water. Met het voorgestelde normenkader blijft het geluid ook in Hoogvliet binnen de normen van 45 dB Lden en 39 dB Lnight. Het effect van de overheersende windrichting wordt middels de windrichtingsafhankelijke meteocorrectie eveneens meegenomen in de rekenmethode voor windturbines.
i.	Niet duidelijk is geworden in hoeverre geluid draagt over water en de meest voorkomende windrichting in Nederland (Zuid Westelijke windrichting), waardoor er in Hoogvliet nog meer hinder te verwachten is dan in Spijkenisse, waar behoorlijk veel groen tussen de turbines en de woningen staan.	
j.	De geluidsberekeningen o.g.v. jaargemiddelden zijn niet juist (dagen en nachten langdurige harde wind!). 0 dB op een windstille dag wordt net zo veel meegerekend als meerdere dagen met harde wind en bijbehorend geluidshinder van meer dan 40 dB.	Met een beoordeling van het geluid op basis van Lden (een jaargemiddelde waarde), wordt aangesloten bij Europese regelgeving. De Lden (Engels: Level day-evening-night) is een Europese maat om de geluidsbelasting door omgevingslawaaï over een heel etmaal uit te drukken. Met ingang van 2004 werd het gebruik van de Lden in alle Europese landen verplicht. Dit hing samen met de implementatie van de Europese Richtlijn Omgevingslawaaï. Daarnaast biedt het voorgestelde normenkader extra bescherming in stille nachten. Dit wordt bereikt door bij zuidenwind het geluid van de windturbines te beperken tot een streefwaarde die correspondeert met het achtergrondniveau (zogenaamde windnormcurve WNC-35). Deze streefwaarde hangt af van de windsnelheid.
k.	Windturbines produceren ook infrasoon geluid. De gevolgen van infrasoon geluid zijn binnenoor, evenwichtsorgaan, misselijkheid, duizeligheid, desorientatie, darmklachten, psychisch, onrust	Voor de reactie op dit punt wordt verwezen naar de factsheet opgesteld door het RIVM over laagfrequent geluid (LFG) ⁴ . Er zijn in Nederland steeds meer bronnen van LFG. Klachten die genoemd worden in relatie tot LFG zijn hoofdpijn, concentratieproblemen, geheugenproblemen, verminderde prestaties, hartkloppingen, problemen met het hart en/of de luchtwegen, duizeligheid en evenwichtsverlies. Van deze klachten is de link met LFG niet met wetenschappelijk onderzoek bewezen.

D. Lichthinder en slagschaduw

Enkele indieners maken zich zorgen over lichthinder en slagschaduw van de windturbines

a.	De rotorbladen veroorzaken lichthinder/ lichtschittering/reflectie.	Hinder kan worden voorkomen door niet-reflecterende materialen of coatinglagen te gebruiken op de onderdelen die de hinder kunnen veroorzaken. Door middel van de
----	---	---

⁴ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2020-09/Factsheet%20laagfrequent%20geluid.pdf>.

		voorschriften in de omgevingsvergunning, waarbij we toetsen aan de NEN-EN-ISO 2813, wordt dit gewaarborgd.
b.	Windturbines geven lichtvervuiling door de obstakelverlichting. Dit heeft invloed op nachtrust.	Windturbines hoger dan 150m zijn verplicht obstakelverlichting voor de luchtvaart de voeren. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) bepaalt welke verlichting een windpark moet hebben. Hier zijn internationale richtlijnen voor van de International Civil Aviation Organization (ICAO). In het omgevingsconvenant zijn afspraken gemaakt over de obstakelverlichting. Zo wordt er, indien mogelijk, gebruik gemaakt van verlichting met naderingsdetectie voor vliegtuigen. De verlichting gaat dan alleen aan als er vliegtuigen in de buurt komen. Hiermee wordt de hinder tot een minimum beperkt. Obstakelverlichting wordt tevens in de omgevingsvergunningsvoorschriften gewaarborgd.
c.	Bij slagschaduw en lichtschildering is er een maximaal opgelegd aan de hinder die dit mag veroorzaken in het betreffende gebied geldt. Dit ontbreekt in de NRD	Op een aantal aspecten is geen uitwerking in de NRD te vinden. Bij het bepalen van het detailniveau speelt ook mee welke stappen er in een later stadium nog zullen volgen. In het normenkader zijn de aspecten lichtschildering en reflectie opgenomen. De technische uitwerking tegen de hinder volgt nog bij de definitieve keuze voor het type windturbines.
d.	Mede vanwege de ligging kan een aanmerkelijke slagschaduw worden verwacht alsmede zal het geluid een negatief effect hebben. Weliswaar zijn zaken als behoud van uitzicht en waardevastheid van het onroerend goed niet van doorslaggevende aard in de ruimtelijke planologie en besluitvorming, maar de verhoudingen zijn hier onevenredig te noemen.	Slagschaduw zal per jaar maximaal 1 uur bedragen. Met betrekking tot geluid verwijzen we naar voorgaande paragraaf C. geluidhinder en trillingen.
e.	Bewoners krijgen last van slagschaduw. Dit veroorzaakt een knipperlichteffect.	Antwoord e, f en g.
f.	Er is noodzaak voor een onafhankelijk gecertificeerd slagschaduwonderzoek	De windturbines staan aan de noordzijde van Spijkenisse. Zonlicht komt niet vanaf de noordzijde. In Hoogvliet zullen woningen ook geen last van slagschaduw hebben. Tussen de woningen en WT10 ligt het Ruigeplaatbos. Dat vangt de slagschaduw bij zonsondergang op. Overdag is de afstand te groot om van enige hinder door slagschaduw te kunnen spreken. Er is uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar slagschaduw. Dit onderzoek is te vinden bij de stukken, die ter inzage zijn gelegd.
g.	Wel bekend is dat er in Hoogvliet de meeste last zal komen van de slagschaduw en waardedaling van woningen, de gevolgen hiervan zijn niet zichtbaar in de NRD.	In het normenkader is een norm opgenomen van maximaal 1 uur slagschaduw per jaar.
h.	Er ontbreekt een geluidswal/bos/natuurlijke bufferzone wat tot gevolg heeft dat er slagschaduw en lichtschildering o.a. in Geervliet ontstaat.	Tussen de windturbines en de woonwijk ligt het Hartelpark en het voedingskanaal met een dijk. Voor de woningen aan de Plaatweg geldt dat hier ook bomen en struiken staan. Er is een groene buffer aanwezig. Een geluidswal kan onvoldoende betekenen tegen het geluid van een windturbine, aangezien de turbine er ruim bovenuit steekt.

	Er wordt vanuit gegaan dat het voldoen aan het normenkader voldoende bescherming biedt ongeacht of er een bomenrij tussen de turbines en woningen staan. Een geluidswal, bos of natuurlijke bufferzone is dus niet nodig voor een goed woon- en leefklimaat.
--	--

E. Gevolgen windturbines op de gezondheid

Diverse indieners maken zich zorgen over de gevolgen op de gezondheid door windturbine

a.	Bij windturbines komen kankerverwekkende stoffen voor. Bijvoorbeeld Bisfenol A, dat vrijkomt van de wieken is schadelijk voor de gezondheid	Er is geen bewijs dat windturbines (grote hoeveelheden) BPA in het milieu brengen. De GGD geeft aan dat er beperkte informatie over de aanwezigheid van BPA in de omgeving is, maar tot op heden zijn er geen aanwijzingen dat BPA een bedreiging is voor de kwaliteit van drink-, oppervlakte- en grondwater. BPA wordt in een veelvoud van producten gebruikt, zoals epoxyharsen en plastics die worden toegepast in bouwmaterialen, elektronica, plastic flessen, (voedsel) verpakkingsmateriaal, implantaten, infuusapparatuur en speelgoed. In Nederland is bovendien strenge regelgeving over onderhoud aan windturbines om mogelijke verontreiniging van het milieu tegen te gaan. De zwaar geërodeerde wieken, die op social media te zien zijn, zullen in Nederland nooit voorkomen.
b.	De korte afstand van de windturbines tot het woongebied (500 meter) is niet voldoende). Dat zorgt voor gezondheids- en milieuschade.	Antwoord b, c, d. De afstand tot de woonwijken in Spijkenisse Noord bedraagt circa 600 meter. Op basis van de effectstudies is geconcludeerd dat de windturbines voldoen aan de wettelijke vereisten en het normenkader. De geluidsnormen en afstanden tot bewoning worden vastgesteld om de impact van windmolens op de omgeving te beperken. Met de geluidsnormen van het lokale normenkader wordt de hinder verder beperkt dan wat de concept normen van het rijk beogen.
c.	De 500 meter grens blijkt echter in de praktijk niet haalbaar voor geldende normen in decibel voor laagdrempelig geluid. Voortschrijdend inzicht leert dat in omringende woonkernen (Geervliet en Nieuw-Beijerland) dermate hinder wordt ondervonden dat er processen zijn gevoerd en schadevergoedingen moet worden uitgekeerd. In Nieuw-Beijerland hebben inwoners hun woning verlaten omdat de dagelijkse hinder misschien wel in wettelijke normen goed was maar in gevoelsnormen niet. Om gezondheidsredenen zijn mensen verhuisd.	
d.	Windturbines hebben effect op mensen zowel qua gezondheid als sociaal	
e.	Volgens de SMB-richtlijn 2001/42 zijn windturbines pas vergunbaar indien wetenschappelijk bewezen is dat er geen schade is voor de mens.	Dit volgt niet uit de Europese Richtlijn 2001/42/EG voor Strategische Milieubeoordeling. De rol van de Commissie MER bij milieubeoordelingen omvat het adviseren over de inhoud van milieueffectrapporten, waarbij zij beoordeelt of alle cruciale aspecten met betrekking tot de milieueffecten van een project adequaat zijn beschreven voordat de overheid een besluit neemt. Dit advies van de commissie MER wordt meegenomen in de besluitvorming over de vergunningsaanvraag.

g.	Windturbine-industrie (HVC) offert omwonenden op voor eigen belang (gezondheid 8000 bewoners in het geding). Het belang van de energietransitie weegt zwaarder dan gezondheidsschade.	<p>Antwoord g t/m k.</p> <p>Middels het voorgesteld normenkader worden negatieve gevolgen zoals geluidhinder geminimaliseerd. De gekozen normen zijn strenger dan de WHO-normen</p> <p>Het college heeft bij het beoordelen van de mogelijke gezondheidsrisico's gebruik gemaakt van de adviezen van het RIVM en de GGD. "Bij windmolengeluid zien wij geen directe relatie met gezondheidsklachten", aldus de GGD. Er is daarom geen reden om aan te nemen dat de windturbines van invloed zullen zijn op de gezondheid van de omwonenden.</p>
h.	Overheid dient eerst wetenschappelijk te bewijzen dat windturbines geen schadelijke gezondheidseffecten geeft; nu moet weinig vermogende burger zelf gezondheidsrisico's aantonen.	
i.	Er is een relatie tussen windturbinegeluid en slaapkwaliteit; omwonenden zijn geanalyseerd. Er is een verband tussen blootstelling aan windturbines en slaapstoornissen: een systematische review en meta-analyse - ScienceDirect slaapstoornissen op verschillende afstanden.	
j.	Gevolgen infrason geluid (vlg. De Laat 2018): problemen met binnenoor, evenwichtsorgaan, misselijkheid, duizeligheid, desorientatie, darmklachten, psychische klachten en onrust.	
k.	Er is een gedegen onderzoek naar slaapstoornissen benodigd.	
l.	Volgens HVC zijn er geen gezondheidseffecten. Er zijn echter geen onderzoeken gedaan naar de effecten van LFG en Infrason geluid op bijvoorbeeld zwangere vrouwen, het ongeboren kind, de groei en hersenen van jonge kinderen etc.	Voor de reactie op dit punt wordt verwezen naar de factsheet opgesteld door het RIVM over laagfrequent geluid (LFG) ⁵ .
m.	De GGD adviseert in de toekomst verplaatsing van de instelling te overwegen, en zij geeft aan dat er negatieve effecten van de windturbines op gezondheid en welzijn van de werknemers en kinderen/jongeren van de justitiële jeugdgevangenis te verwachten zijn	<p>Het aangehaalde advies gaat over een heel andere jeugdgevangenis. GGD Gelderland-Zuid heeft in 2021 een gezondheidseffectscreening uitgevoerd naar de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines op de justitiële jeugdinstelling Teylingereind in Sassenheim. Uit deze screening kwam naar voren dat er geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's zijn voor de bewoners en medewerkers van de instelling. De GGD adviseerde wel om de geluidsbelasting en slagschaduw goed te monitoren en maatregelen te nemen indien de normen worden overschreden.</p> <p>Op basis van het advies van de GGD aan Nissewaard van januari 2023 zijn aanvullende onderzoeken aangeleverd en extra mitigerende maatregelen opgenomen. Totdat de Hartelborgt de renovatie van het complex heeft afgerond, neemt HVC extra maatregelen, die zijn geborgd in de vergunningsvoorschriften met bijvoorbeeld stilstand bij te hoge geluidsbelasting.</p>
n.	Het magnetisch veld rondom de kabels heeft gevolgen voor de gezondheid.	Grond, zand en metaal schermen het elektrische veld af. Er is daarom geen sprake van blootstelling aan een magnetisch veld. Voor het magnetische veld hanteert de EU-aanbeveling uit 1999 voor dit soort situaties een referentieniveau van 100 microtesla. Deze waarde wordt ook in Nederland gehanteerd. Voor een kabel die een windturbine

⁵ <https://www.rivm.nl/sites/default/files/2020-09/Factsheet%20laagfrequent%20geluid.pdf>

	met het hoogspanningsnet verbindt, wordt de waarde van 100 microtesla op het maaiveld nergens overschreden. In de regel is de veldsterkte recht boven een dergelijke kabel niet hoger dan 1 microtesla, dus honderdmaal kleiner dan de toegestane maximale blootstelling. Op enkele meters naast deze kabel is de veldsterkte in de regel minder dan 0,1 microtesla.
--	--

F. Externe veiligheid, waterveiligheid

a.	Er wordt te weinig rekening gehouden met de externe veiligheid rondom de windturbines. Er liggen te veel gevoelige objecten in de buurt als kabels en leidingen.	Antwoord a, b, c. De externe veiligheidscontouren zijn medebepalend voor de locaties waar de windturbines gerealiseerd kunnen worden. Op basis van het besluit externe veiligheid ⁶ (BEVI) en de daaruit volgende richtlijnen en afstanden, is aangetoond dat het windpark op voldoende ruimte van objecten is gelegen.
b.	De afstand tot het transformatorstation is te kort.	
c.	In de NRD staat niet op welke wijze het explosiegevaar beïnvloed wordt door deze ontwikkeling en wat dat betekent voor de woon- en leefomgeving, gelet op de nu al in het gebied liggende kabels en leidingen en de toevoeging van de Waterstofleiding worden hier grote risico's genomen in een heel kwetsbaar gebied waar aan Hoogvlietse zijde het grootste gasverdeelstation van Zuid-Holland gevestigd is	
d.	De waterveiligheid van de primaire waterkering wordt slechter door de windturbines.	De windturbines aan de waterkering worden zorgvuldig ontworpen om de waterveiligheid intact te houden ⁷ . Dat is een vereiste vanuit het waterschap. Daarnaast heeft het waterschap de Brielse Maasdijk aangemeld voor dijkverbetering bij het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), omdat dit traject niet voldoet aan de nieuwe norm. Het HWBP is een programma waarin de Nederlandse waterschappen en Rijkswaterstaat samen werken aan het toekomstbestendig maken van de waterkeringen. Sinds 1 januari 2017 zijn er nieuwe normen van kracht en in 2050 moeten alle primaire waterkeringen in ons land aan die normen voldoen.
e.	Heeft het waterschap wel de leidraad gevolgd om te bepalen of de voorgestelde plaatsing van windturbines op waterkeringen wel mogelijk is?	
f.	1% meer overstromingsrisico is te veel, zeker naast alle andere extra risico's. De watervergunning mag niet vergeven worden, ook al blijft de overstromingskans onder de wettelijk vastgestelde signaleringswaarde.	Het is niet duidelijk waar indiener het overstromingsrisico van 1% vandaan haalt. Er is een uitgebreide waterveiligheidsanalyse gemaakt in het kader van de M.E.R. Er wordt gewerkt met de handreiking windturbines en waterkeringen van STOWA ⁸ . Ook hierin is geen sprake van een overstromingsrisico van 1%.

G. Afstand en hoogte

⁶ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/veiligheid/bevi-revi/>

⁷ <https://www.stowa.nl/publicaties/handreiking-windturbines-waterkeringen-techniek>

⁸ [STOWA](#) – handreiking windturbines en waterkeringen

a.	Hoe dicht men bij de windturbines woont, hoe meer hinder men ervaart en hoe negatiever men over het windpark is	De afstand tot de woonwijken in Spijkenisse Noord bedraagt circa 600 meter. Op basis van de effectstudies is geconcludeerd dat de windturbines voldoen aan de wettelijke vereisten en het normenkader. De geluidsnormen en afstanden tot bewoning worden vastgesteld om de impact van windmolens op de omgeving te beperken. Met de geluidsnormen van het lokale normenkader wordt de hinder verder beperkt dan wat de concept normen van het rijk beogen.
b.	In de kaarten wordt niet inzichtelijk hoe woningen zich verhouden de afstandsnormen en tot de MER	In kaartmateriaal bij de vergunningsaanvraag is door middel van afstandscirkels terug te vinden wat de afstand van objecten is tot de windturbines. Alle stukken die ter inzage hebben gelegen, liggen ook voor bij de Commissie MER. Een afstandsnorm is voor deze vergunningsaanvraag niet van toepassing. Zie verder antwoord over afstandsnormen in paragraaf 3.6.B.
c.	Internationale onderzoekers adviseren daarom om bij hoge krachtige windturbines een veilige bufferzone aan te houden met een straal van 10x de tiphoogte van de molen. Dat wil zeggen in het geval van windpark Brielse Maasdijk een afstand van 1500 tot 2200 meter	Deze afstand betreft geen wettelijk vastgelegde veiligheidszone rondom een windturbine, waarmee rekening gehouden dient te worden. Zie ook de eerdere antwoorden onder 3.5.A.b. mbt planschade.
d.	Het uitgangspunt in deze zienswijzereactie is de grootste variant (220 m). Indien lager variant wordt overwogen verzoek zienswijze zo te lezen dat te allen tijde wordt uitgegaan van de internationaal door wetenschappers erkende formule 10 keer de tiphoogte	
e.	Bij een tiphoogte < 110 meter zijn er weinig klachten blijkt uit onderzoek, behalve heel dicht bij de windturbine.	De GGD geeft aan dat het niet klopt dat lagere turbines voor minder hinder zorgen. Zo kan het geluid van een hoge windturbine zachter zijn dan het geluid van een lage windturbine en vice versa.
f.	Voldoende afstand naar tuinparken en tuinhuisjes. Tuinparken en tuinhuisjes worden niet gezien als geluidsgevoelige bestemmingen en daarom hoeft er kennelijk geen minimale afstand tot de windturbines te zijn. De Gemeente negeert hiermee het feit dat veel tuinders gedurende 6 à 7 maanden per jaar op hun tuin zijn.	Volkstuinen vallen niet onder de categorie geluidsgevoelige objecten of terreinen. De definitie van geluidgevoelige objecten is vastgelegd in artikel 1 van de Wet geluidhinder. De effecten van de windturbines worden beoordeeld in het kader van de goede ruimtelijke ordening. Gedurende de dag is de geluidsbelasting van Botlek en verkeer in het gebied dermate hoog dat het geluid van de turbines gemaskeerd wordt. Nachtelijke geluidsbelasting is niet relevant op een volkstuinencomplex. Gezien de afstand tussen WT10 en de volkstuinen, zullen de normen voor de dichtstbijzijnde woning bij een van de turbines redelijk overeenkomen met de situatie op het volkstuinencomplex.
h.	Wettelijk mogen er geen woningen binnen 500m van windturbines staan.	Er is geen wettelijk vastgestelde afstandsnorm.
i.	Windturbine staat te dicht op mijn woning.	
j.	WT10 staat te dicht op Plaatweg 1, wat een woonbestemming heeft.	
		Door aanvrager is aangevraagd om de woonbestemming Plaatweg 1 om te zetten naar groen. Aanvrager is eigenaar van Plaatweg 1.

H. Overige effecten

a.	Windturbines zorgen voor droogte en opwarming	Het KNMI geeft aan dat er een kleine lokale impact is op het weer in de buurt van windparken door het zog dat windturbines veroorzaken. Hoe groot de impact is hangt af van de opstelling en het aantal turbines. Binnen een paar 100m is het effect hiervan al niet meer waarneembaar. Het Natura 2000 gebied ligt op een dermate grote afstand dat er geen enkel weereffect is, dat veroorzaakt wordt door de turbines.
b.	Diverse onderzoeken wijzen uit dat er bij windturbines, sprake is van lokale weersveranderingen achter de windturbines, omdat zich achter deze turbines o.a. wolken vormen. Wat is het effect van de windturbines op de natura 2000 gebieden op korte en op lange termijn?	
c.	Er is een negatief effect op het lokale weer door vermenging van verschillende luchtlagen door de rotorbladen.	
d.	Windturbines zijn kostbaar en milieuvervuilend	Het gaat inderdaad om forse investeringen, die een lange terugverdientijd vragen. Tegelijkertijd leveren windturbines veel op. Binnen ongeveer een half jaar heeft een windmolen zoveel schone energie opgewekt, dat de CO2-uitstoot van het maken, plaatsen en onderhouden gecompenseerd is. Daarbij wordt uitgegaan dat de windenergie de door een gascentrale opgewekte elektriciteit vervangt. Een windturbine heeft een levensduur van circa 30 jaar.
e.	De materialen (rotorbladen/ epoxy) van windturbines zijn schadelijk voor milieu en gezondheid o.a. door slijtage	De wieken krijgen een coating, die ervoor zorgt dat er zo min mogelijk deeltjes vrij kunnen komen.
f.	Epoxy breekt niet natuurlijk af en verspreidt zich via water (slijtage)	Los daarvan bepaalt het Activiteitenbesluit dat windturbines minstens eenmaal per jaar door een deskundige moeten worden beoordeeld op onderhoud, reparaties en noodzakelijke beveiligingen (artikel 3.14 lid 1 Activiteitenbesluit). Wordt daarbij een gebrek geconstateerd of vermoed waardoor de veiligheid voor de omgeving in het geding is, dan moet de windturbine onmiddellijk buiten bedrijf worden gesteld (artikel 3.14 lid 2 Activiteitenbesluit). Pas nadat alle gebreken zijn hersteld mag de windturbine weer in bedrijf worden genomen.
g.	In de NRD ontbreekt stikstofberekening	De vereiste Aerius berekeningen voor stikstof zijn gemaakt. Deze zijn tevens ter inzage gelegd tijdens deze zienswijzprocedure.

3.6 Natuur en landschap

A. Effecten op flora en fauna

Diverse indieners maken zich zorgen over de effecten van windturbines op flora en fauna

a.	Windturbines hebben effect op vogels. Die kunnen tegen de wieken botsen. Een signaleringssysteem voor vogels is nodig.	Ten behoeve van het MER en vergunning zijn door initiatiefnemer onderzoeken gedaan naar de effecten op vogels. Op basis hiervan is een Wnb ontheffing afgegeven, waarin voorschriften zijn opgenomen over het beperken van effecten. In de ontheffing voor de wet natuurbeheer zijn voorschriften opgenomen voor stilstandvoorzieningen voor vogels en vleermuizen.
----	--	---

b.	Windturbines hebben een negatief effect op de natuur (flora en fauna)	Antwoord b+c.
c.	Een grote strook in Hoogvliet en in Albrandswaard is Natura 2000 gebied. Hier dient o.a. de Habitatrictlijn gevolgd te worden en Europese regels ten aanzien van Natura 2000 gebieden zijn leidend. De invloedfeer van de windturbines moet niet alleen berekend worden, maar dient in het veld te worden onderzocht.	Het toelaten van windturbines is alleen mogelijk als dit geen significant negatief effect heeft op de instandhouding van beschermde soorten en natuurgebieden. De Omgevingsdienst Haaglanden (namens de provincie Zuid-Holland) heeft op basis van de onderzoeken naar flora en fauna een ontwerp-ontheffing afgegeven. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden om de impact op flora en fauna binnen aanvaardbare kaders te houden.
d.	10-44 bomen worden gekapt voor WT10. Dat is een erg ruime marge.	Er geldt een herplantingsplicht van bomen die gekapt worden. In het uitvoeringsplan wordt met behoud van zoveel mogelijk bomen de bouwplaats ingericht. Dit plan wordt gemaakt zodra de definitieve keuze voor het type turbine door HVC gemaakt is.

B. Uitzicht

Enkele zienswijzen gaan in op uitzicht

(uit)zicht op windmolens heeft gevolgen voor het woongenot en de waarde van vastgoed.	In de Nederlandse wet- en regelgeving bestaat er geen blijvend recht op uitzicht. Ook de ABRvS heeft meermaals bevestigd dat er geen blijvend recht op vrij uitzicht bestaat. Zie bijvoorbeeld Uitspraak 202201461/1/R1 - Raad van State onder 7.1:” ... Gelet op de hiervoor genoemde afstanden en de tussengelegen groenbestemming heeft de raad zich terecht op het standpunt gesteld dat er slechts beperkt direct zicht zal zijn vanuit de voorziene bebouwing in de woningen in de omgeving. Verder bestaat geen blijvend recht op een vrij uitzicht...”
---	--

C. Recreatie Brielse Maasdijk

Een aantal indieners maakt zich zorgen over het behoud van de recreatieve functie van de Brielse Maasdijk

a.	De Brielse Maasdijk wordt ontoegankelijk. Dit heeft effect op het recreatiegebied en sportactiviteiten.	De Brielse Maasdijk blijft openbaar recreatiegebied. Alleen tijdens de bouw van het windpark zal de dijk tijdelijk afgesloten worden in verband met de veiligheid tijdens hijswerkzaamheden. Er is een compensatieplan gemaakt voor recreatie. Hiervoor zijn voorschriften in de omgevingsvergunning opgenomen.
b.	Het gebied is ook bedoeld voor recreatie en natuur en dit zal voor een groot deel wegvallen door de komst van de molens	

4. Beantwoording zienswijzen tegen weigeringsbesluit omgevingsvergunning

4.1 Inleiding

Omdat een groot deel van de zienswijzen betrekking heeft op dezelfde thema's is gekozen voor een thematische beantwoording volgens onderstaande indeling. In de paragrafen 4.2 tot en met 4.6 wordt op elk van de thema's ingegaan. Elke themabeantwoording wordt voorafgegaan door een beknopte schets van de belangrijkste punten die in de zienswijzen naar voren zijn gebracht. In hoofdstuk 5 wordt afgesloten met conclusie ten aanzien van de zienswijzen.

De opbouw van dit hoofdstuk is als volgt:

4.2 Proces en procedure

- a) Proces en bevoegdheden
- b) Belangenafweging
- c) Onzorgvuldige voorbereiding en vervolprocedure

4.3 Nut en noodzaak windenergie op land

4.4 Locatieafweging en keuze

4.5 Participatie, schade en financiële haalbaarheid

- a) Participatie
- b) Kosten
- c) Mitigerende maatregelen

4.6 Woon- en leefmilieu

- a) Geluidhinder en -trillingen
- b) Gevolgen windturbines op de gezondheid

4.2 Proces en procedure

A. Proces en bevoegdheden

a.	HVC voldoet aan alle normen en overtreft deze zelfs op aantal punten; raad had moeten instemmen	De vergunningsaanvraag van HVC voldoet aan het lokaal opgestelde normenkader dat strenger is dan de WHO-normen. Zie ook de beantwoording van de zienswijze van HVC onder punten D t/m I.
b.	Het ontwerpbesluit landelijke normen 2 x tiphoogte is niet vastgesteld; dus de Raad kan niet afwijzen op grond hiervan.	Met de zogenoemde Delfzijl-uitspraak van de ABRvS gelden de landelijke normen niet meer. De gemeente Nissewaard heeft een eigen strenger normenkader opgesteld. Het voorgestelde landelijke normenkader ⁹ is geen geldend recht en daarmee niet van toepassing op deze vergunningsaanvraag. Zie ook de beantwoording van de zienswijze van HVC onder punten D t/m I.
c.	Zelfs als 2x tiphoogte is vastgesteld kan hiervan afgeweken worden.	
d.	De gemeente Nissewaard heeft een Duurzaamheidsnota opgesteld, het weigeringsbesluit lijkt daarmee in strijd	Nissewaard heeft een ambitie om energieneutraal te worden. Bij een weigering van de vergunning zal de realisatie van de ambitie ten minste vertraging oplopen. Zie ook de beantwoording van de zienswijze van HVC onder punten D t/m I.
e.	Wij merken op dat het ontwerp-weigeringsbesluit van de omgevingsvergunning niet in lijn is met de door uw eigen gemeente ingezette koers voor de opwek van windenergie, en niet bijdraagt aan een oplossing voor de netcongestie in uw gemeente.	
f.	In ons rechtsstelsel zijn alleen geldende wetten relevant voor de beoordeling of de aanvraag voldoet aan vigerende wetten en normen. Het is contra-legen om op basis van niet bestaande normen de aanvraag te kunnen weigeren.	Het voorgestelde landelijke normenkader ¹⁰ is geen geldend recht en daarmee niet van toepassing op deze vergunningsaanvraag. Zie ook de beantwoording van de zienswijze van HVC onder punten D t/m I.

B. Belangenafweging

a.	Het individuele belang is ondergeschikt aan het collectieve belang. Het collectief belang is geborgd.	Antwoord a en b. Een belangrijk bezwaar van de omwonenden, ondernemers en belangenorganisaties is dat er geen draagvlak zou zijn voor de aanleg van een deel van het windpark. In de uitspraak van 21 februari 2018 legt de ABRvS uit dat het ontbreken van draagvlak op zichzelf niet betekent dat een plan in strijd is met de goede ruimtelijke ordening en om die reden geweigerd moet worden. Op basis van de wet moet er sprake zijn van een goede ruimtelijke ordening, waarbij alle belangen worden afgewogen, dus ook
b.	De raad laat het belang van kleine groep mensen zwaarder wegen dan het groter collectief belang. Dat druist in tegen de democratisch geordende rechtsstaat.	

⁹ Het landelijke normenkader is nog niet van toepassing. Op de website helpdeskwindopland.nl is alle informatie te vinden over de stand van zaken richting het vaststellen van dit normenkader. De verwachting is dat deze 1 juli 2025 van toepassing wordt met inachtneming van een overgangsrecht.

¹⁰ Het landelijke normenkader is nog niet van toepassing. Op de website helpdeskwindopland.nl is alle informatie te vinden over de stand van zaken richting het vaststellen van dit normenkader. De verwachting is dat deze 1 juli 2025 van toepassing wordt met inachtneming van een overgangsrecht.

	van omwonenden naast de belangen van aanvrager, waterschap en andere belanghebbenden. Op basis van het wettelijke toetsingskader moet worden beoordeeld of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening. Ook moeten de betrokken belangen worden afgewogen.
--	---

4.3 Nut en noodzaak wind op land

a.	Er moet een leefbare aarde blijven voor onze kinderen en kleinkinderen	De gemeente Nissewaard onderschrijft het Klimaatakkoord. Het overkoepelende doel van het Klimaatakkoord is om door het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen een leefbare wereld achter te laten voor toekomstige generaties.
b.	Onze (toekomstige) welvaart hangt sterk af van de mate waarin energie voor handen is. Investeren in veel groene energie is daarom van belang.	In het klimaatakkoord kiest Nederland ervoor om minder afhankelijk te worden van andere landen. Dat onderschrijft de gemeente Nissewaard.
c.	Nederland moet minder afhankelijk worden van andere landen	Er is een mix van duurzame energiebronnen nodig om aan alle energievraag in Nederland te kunnen voldoen.
d.	We zijn afhankelijk van windenergie, omdat zonne-energie niet altijd voorhanden is, waterkracht niet mogelijk is en opslag in accu's onhaalbaar.	We hebben ons als gemeente Nissewaard gecommitteerd aan het windconvenant en aan de RES 1.0. Bij een weigering van de omgevingsvergunning zal de realisatie van de ambitie ten minste vertraging oplopen. We zijn niet voornemens om deze opgave bij andere gemeenten neer te leggen. Nissewaard zal de opgave voor duurzame energie-opwek in de andere zoekgebieden moeten vergroten. Daarnaast wordt dan afgewogen of nieuwe gebieden voor zon en/of wind moeten worden aangewezen.
e.	Om de klimaatcrisis te bestrijden zijn wind- en zonne-energie hard nodig. Voor Nissewaard is dit tot nu toe 7% en dit moet in 2030 minimaal 27% zijn. Mocht het project niet doorgaan dan halen wij de vastgestelde doelen zeker niet.	Deze zienswijze leidt niet tot een aanpassing van het advies van het college aan de raad om de VVGB af te geven.
f.	Het windpark is een belangrijke stap in de richting van een duurzame toekomst voor de (jonge) inwoners van Nissewaard.	De gemeente Nissewaard onderschrijft het Klimaatakkoord. Het overkoepelende doel van het Klimaatakkoord is om door het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen een leefbare wereld achter te laten voor toekomstige generaties.

4.4 Locatieafweging en keuze

a.	3 turbines a 6MW is 18MW opgesteld vermogen. Een aanzienlijk deel van het jaar zal er onvoldoende wind zijn om het volledige potentieel te benutten. Doe niet het minimale.	Er is een omgevingsvergunning aangevraagd voor vijf windturbines. Die aanvraag ligt ook ter beoordeling. Zie ook de beantwoording van de zienswijzen onder punt 2.5.A.
b.	In eerdere raadsperiode hebben College en Gemeenteraad wel overwogen gekozen voor de locatie Brielse Maasdijk als locatie voor windenergie.	Dit is juist. Deze zienswijze heeft geen invloed op het advies van het college aan de raad.

4.5 Participatie, schade en financiële haalbaarheid

A. Participatie

a.	Een van de insprekers tijdens de raadsvergadering waar het weigeringsbesluit werd genomen, gaf aan dat hij sprak namens alle bewoners van Spijkenisse Noord. Dit is echter nooit concreet vastgesteld.	Iedereen kon een zienswijze indienen tegen de ontwerpbesluiten en stond het ook in principe iedereen vrij om in te spreken tijdens de raadsvergadering. Deze zienswijze wordt voor kennisgeving aangenomen.
b.	Bij de realisatie van de energietransitie zullen er altijd mensen “tegen” zijn.	

B. Kosten

a.	Deze technisch dure locatie zal ongetwijfeld de businesscase van HVC beïnvloeden waardoor 4 of 5 windturbines nodig zijn voor een voldoende resultaat.	Zie ook de beantwoording van de zienswijze 3.5.B.
b.	De ondernemersschadeloosstelling die HVC ongetwijfeld zal eisen, gaat de gemeente en dus alle inwoners, waarschijnlijk heel veel geld kosten. Daar en tegen kan het te vormen participatiefonds aan de inwoners mooie dingen leveren.	Als de omgevingsvergunning definitief zou worden geweigerd, kan HVC daartegen rechtsmiddelen aanwenden.

C. Mitigerende maatregelen

a.	HVC heeft veel voorwaarden ingebouwd om de hinder voor de bewoners, denk aan geluid, slagschaduw, tot een minimum te beperken. Er worden veel mitigerende maatregelen in het plan opgenomen. Bovendien denken indieners dat het geluid van de windturbines grotendeels weg zal vallen tegen het industrie- en verkeerslawaai dat nu al wordt waargenomen.	Volgens de geluidskarten van de atlas leefomgeving ¹¹ is de huidige geluidsbelasting van Spijkenisse noord overdag op de stilste plek 52dB. 's Nachts ligt de geluidsbelasting in noord tussen de 35dB en 43dB. De windturbines krijgen een normenkader van 45dB overdag, 39dB 's nachts en 35dB voor de extra stille nachten. Daarmee wordt geluidhinder sterk beperkt. Ook voor slagschaduw zijn strenge normen voorgesteld (maximaal 1 uur per jaar).
b.	Als er toch een omgevingsvergunning wordt verleend, moeten er compenserende maatregelen worden getroffen die de onzekerheid ten aanzien van de te verwachte hinder kunnen verminderen, zoals voorkomen geluidhinder i.c.m. verduurzaming en energiebesparing en planschadevergoeding.	HVC heeft diverse mitigerende maatregelen aangeboden in het plan en het omgevingsconvenant. Ook is er een streng normenkader voorgesteld dat door middel van vergunningvoorschriften wordt geborgd. Het staat omwonenden vrij om na de eventuele (onherroepelijke) verlening van de omgevingsvergunning een verzoek om planschade te doen.

¹¹ <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>

4.6 Woon- en leefmilieu

A. Geluidhinder en -trillingen

a.	DCMR is niet op de hoogte van actuele geluidskarten Spijkenisse Noord op www.atlasleefomgeving.nl van RIVM.	Geluidskarten geven inzicht in de gemiddelde geluidsbelasting. Het college heeft bij haar besluit de specifieke situatie in Spijkenisse betrokken. Deze situatie houdt in dat in Spijkenisse veel geluid aanwezig is van industrie, weg- en railverkeer, maar dat het bij bepaalde meteorologische omstandigheden stil is in Spijkenisse. Voorwaarde voor het college is dat deze stille momenten behouden blijven omdat dit essentieel is voor het welzijn van de inwoners van Spijkenisse. De geluidskarten spelen derhalve slechts een beperkte rol bij de besluitvorming.
b.	Uit de geluidskart van het RIVM blijkt dat heel Spijkenisse-Noord te maken heeft met een geluidsniveau van minimaal 53dB, oplopend tot boven 60dB; DCMR heeft hier geen rekening mee gehouden, daarom kan de Raad de onderzoeken van DCMR niet hanteren als afwijzingsgrond.	Aan de besluitvorming zijn verschillende geluidsonderzoeken en analyses voorafgegaan, van zowel DCMR als van andere partijen. Daarbij zijn beschouwingen gemaakt van zowel het geluid als gevolg van alleen de windturbines, als van het cumulatieve geluid van verschillende bronnen. De akoestische analyse van DCMR van 29 september 2023 is gebaseerd op het geluid van alleen de windturbines, zonder rekening te houden met de bestaande geluidssituatie door andere geluidbronnen. Daarnaast heeft de Raad via een contra-expertise van M+P een duiding van de betreffende analyse ontvangen.

B. Gevolgen windturbines op de gezondheid

a.	Volgens NIVEL is er geen duidelijk verband tussen dichtbij windturbines wonen en gezondheidsproblemen. De conclusie is dus dat de vaak geuite klachten van door windturbines veroorzaakte gezondheidsproblemen, geen feitelijke basis zijn om in de afweging tussen individueel belang en collectief belang de doorslag te geven aan het individuele belang. De Raad kan haar weigeren niet op dat argument baseren.	Onderzoek en reviews, zoals die van het RIVM, wijzen erop dat er geen causaal verband is tussen blootstelling aan windturbines en gezondheidseffecten die specifiek aan deze turbines worden toegeschreven.
b.	Volgens het RIVM (p. 6) bestaan er geen aanwijzingen dat laagfrequent geluid en infrason (onhoorbaar) geluid van windturbines niet sterker is dan en/of andere effecten hebben op omwonenden dan gewoon geluid. Wat betreft het windturbinesyndroom overweegt het RIVM (p. 6) dat het onderzoek, waarin dit syndroom is beschreven, kwalificeert als wetenschappelijk zwak op basis van de selectie van de deelnemers, het beperkt aantal deelnemers en omdat deelnemers al klachten hadden voor plaatsing van de windturbine.	Zie antwoord bij 3.4.B.k

5. Conclusies en vervolgproces

Aan de hand van de nota van antwoord op de zienswijzen wordt beoordeeld of het advies van het college aan de raad over de verklaring van geen bedenkingen dient te worden aangepast.

Conclusies zienswijzen voorstanders weigeringsbesluit

Van de 34 ingediende zienswijzen zijn er 27 die het weigeringsbesluit ondersteunen. De kern van deze zienswijzen betreft 4 aspecten:

1. hinder voor omwonenden,
2. gezondheidsrisico's
3. verwijzen naar het nog niet vastgestelde landelijke normenkader, en
4. aantal en locatie windturbines.

Ad 1 en 2

Het is begrijpelijk dat omwonenden zich zorgen maken over de gezondheid en mogelijke overlast.

Omdat er op dit moment geen landelijke geluidsnormering is voor windturbines, heeft de gemeente samen met DCMR en M+P een lokaal normenkader opgesteld. Daarbij is ervan uitgegaan dat het geluid van de windturbines zoveel mogelijk wegvalt tegen de reeds bestaande geluidsbelasting. Ook zijn de normen voor slagschaduw streng. Zo wordt overlast zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast voldoet de aanvraag aan geadviseerde normen van de WHO/GGD.

Ad 3

Er is op dit moment geen sprake van landelijke normen. De landelijke concept normen zijn geen geldend recht en dus niet van toepassing op deze aanvraag. Deze zijn in ontwikkeling en zijn eerst te verwachten in zomer 2025. Voor deze vergunningaanvraag geldt dat er lokale normen moeten worden opgesteld en zijn deze in ontwikkeling zijnde landelijke normen niet van toepassing. De gemeente Nissewaard heeft een locatie specifiek normenkader opgesteld, dat op punten strenger is dan de voorgestelde landelijke concept normen, ondanks het ontbreken van afstandsnormen.

Het college ziet geen mogelijkheid om te toetsen aan het landelijk normenkader, omdat dit nog geen vastgesteld beleid is.

Ad 4.

Het college heeft zich in de afgelopen maanden tot het uiterste ingespannen om samen met de Provincie Zuid-Holland, de aanvrager en het waterschap Hollandse Delta te verkennen of met drie windturbines de 'minimale' 18 MW ook gerealiseerd kon worden.

Bij deze verkenning zijn verschillende financiële en juridische oplossingen onderzocht, zoals het verlagen van de OZB, het verlagen van de retributiekosten aan het waterschap, de afkoop onrendabele top, etc. De onderzochte opties zijn allemaal niet haalbaar geacht door de grote (juridische en financiële) risico's die deze oplossingen met zich meebrengen, zoals bijvoorbeeld het risico op het verstrekken van (ongeoorloofde) staatsteun om de onrendabele top te compenseren.

Het college betreurt het dat het ondanks deze verkenningen niet gelukt is om hier met elkaar tot een haalbare oplossing te komen.

Conclusies zienswijzen tegenstanders weigeringsbesluit

De 7 zienswijzen ter ondersteuning van het afgeven van de VVGB en daarmee de omgevingsvergunning, betreffen in de kern:

1. het ontbreken van een deugdelijke motivering van het weigeren van de omgevingsvergunning.

2. het nakomen van afspraken
3. het normenkader voldoende waarborgen biedt om hinder en gezondheidsrisico's te minimaliseren
4. nut en noodzaak van bijdragen aan de energietransitie.

Ad 1

Tijdens de extra vergadering op 2 november 2023 heeft de gemeenteraad van Nissewaard bij hoofdelijke stemming besloten de vereiste ontwerp-verklaring van geen bedenkingen (inclusief het hiervan deel uitmakende normenkader) – in afwijking van het daartoe strekkende raadsvoorstel – te weigeren. Ter motivering hiervan wordt verwezen naar het bijbehorende verslag “Besluitenlijst extra gemeenteraadsvergadering Nissewaard 2 november 2023”, alsmede de geluidsopname van de raadsvergadering. Specifieke, andere motivering is niet verstrekt.

Omdat de raad heeft geweigerd om een ontwerp-VVGB af te geven, moet de aangevraagde omgevingsvergunning geweigerd worden.

Ook voor dit ontwerp-weigeringsbesluit dient een zienswijze-procedure te worden doorlopen, waarna een definitief besluit kan worden genomen.

Ad 2 en ad 4

Het college voelt zich gehouden aan het nakomen van afspraken in het windconvenant.

Ad 3

De zienswijzen leiden wel tot een aanscherping/verheldering van enkele voorschriften in de ontwerp-omgevingsvergunning. Dit betreft specifieke voorschriften met betrekking tot:

- herplant van te kappen bomen
- de zorgvuldige landschappelijke inpassing van de (voeten van de) windturbines
- compensatieplan recreatie;
- obstakelverlichting; en
- behoud van mogelijke aanwezige archeologische waarden.

Ook is het normenkader vertaald naar handhaafbare voorschriften in de ontwerp-omgevingsvergunning.

Met het oog op de aanwezigheid van ondergrondse gastransportleidingen is tenslotte ook een regeling voorgesteld om onaanvaardbare beïnvloeding door ondergrondse stroomkabels uit te sluiten.

Eindafweging

Het college heeft begrip voor alle meningen voor en tegen deze vergunningsaanvraag. De zienswijzen leiden niet tot een andere conclusie dan dat het college de raad zal adviseren om de VVGB af te geven voor het windpark Brielse Maasdijk. Dit advies zal in een extra raad op 2 juli worden voorgelegd ter besluitvorming.

Op basis van het raadsbesluit van 2 juli, zal het college in juli een besluit nemen over de omgevingsvergunningsaanvraag. Dit besluit zal vervolgens ter inzage worden gelegd.

Bijlage kruistabel indieners zienswijzen en beantwoording

Bijlage **Tijdlijn besluiten inzake windenergieopgave Nissewaard**

